

CONCRECIÓN CURRICULAR

A concreción curricular de cada etapa incluirá as adaptacións do currículo baseadas nas características do entorno social e cultural do centro e que deberá incorporar os aspectos específicos que definan o carácter singular do centro

REVISIÓN Nº: 6
DATA: 17/10/22

DATA APROBACIÓN POLO CLAUSTRO: 21/10/22

DATA APROBACIÓN POLO CONSELLO: 24/10/22

DATA 1ª REVISIÓN: 08/10/18

DATA 2ª REVISIÓN: 09/10/19

DATA 3ª REVISIÓN: 09/10/20

DATA 4ª REVISIÓN: 09/10/21

DATA 5ª REVISIÓN: 17/03/22

DATA 6ª REVISIÓN:17/10/22

TÁBOA DE CONTIDO

1. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE. PERFÍS COMPETENCIAIS DE AREA/MATERIA. RELACIÓN DE ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES CONCRETADOS POR NIVEL EDUCATIVO.	3
2. CONCRECIÓNS XERAIS SOBRE METODOLOXÍA	4
3. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	7
3.1. CRITERIOS XERAIS PARA AGRUPAMENTOS DO ALUMNADO	11
4. RECURSOS E MATERIAIS	15
5. TRATAMENTO DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS NAS ÁREAS/MATERIAS CONCRETADOS POR NIVEL EDUCATIVO.	22
6. PROXECTOS E PROGRAMAS NOS QUE PARTICIPA O CENTRO.....	24
6.1. INNOVACIÓN E CALIDADE EDUCATIVA (CONTRATOS PROGRAMA, PLAN PROXECTA, PLAN DE MELLORA DE BIBLIOTECAS ESCOLARES, PROXECTO ABALAR, EDIXGAL,...)	24
6.2. IDIOMAS (CENTROS PLURILINGÜES, SECCIÓNS BILINGÜES, CUALE,...)	27
7. MATERIAS DE LIBRE CONFIGURACIÓN.....	27
8. CRITERIOS PARA DESEÑAR, SELECCIONAR, ORGANIZAR E AVALIAR AS ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES	28
9. CANAIS DE COMUNICACIÓN COAS FAMILIAS E ALUMNADO.....	34
10. AVALIACIÓN DO ALUMNADO:.....	39
I. DATAS DAS AVALIACIÓNS	39
II. AVALIACIÓN INICIAL	40
III. CRITERIOS XERAIS DE PROMOCIÓN DO ALUMNADO DE CURSO/ETAPA ESO/BAC/FP/ FP BÁSICA	41
IV. CRITERIOS DE TITULACIÓN	44
V. PROCEDEMENTO PARA A ACREDITACIÓN DE COÑECEMENTOS PREVIOS EN BACHARELATO.....	46
VI. PROTOCOLO PARA A ELABORACIÓN DE PLANS ESPECÍFICOS PARA ALUMNADO QUE PERMANEZA UN ANO MÁIS NO CURSO	47
VII. CRITERIOS XERAIS PARA TRATAMENTO DAS MATERIAS PENDENTES.....	47
VIII. PROCEDEMENTO DE REVISIÓN E DE RECLAMACIÓNS AO LONGO DO CURSO E ÁS CUALIFICACIÓNS FINAIS	49
IX. CRITERIOS XERAIS DO OUTORGAMENTO DE MENCIÓNS HONORÍFICAS.....	52
11. CRITERIOS XERAIS DA AVALIACIÓN DA PRÁCTICA DOCENTE E DO PROCESO ENSINANZA APRENDIZAXE. CONCRECIÓN DOS INDICADORES DE LOGRO (MODELO DE ACTA).....	55
12. DECISIÓNS E CRITERIOS XERAIS NA ELABORACIÓN E AVALIACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS.....	56

1. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE. PERFÍS COMPETENCIAIS DE AREA/MATERIA. RELACIÓN DE ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES CONCRETADOS POR NIVEL EDUCATIVO.

As concrecións curriculares para os distintos bloques de materias, están recollidas nos anexos I, II e III do Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia., e constrúense a partir dos criterios de avaliación, ligándoos cos demais compoñentes de cada materia. Os criterios de avaliación relaciónanse directamente cos estándares de aprendizaxe, que non son máis que concrecións dos propios criterios, e eses estándares conéctanse coas competencias clave. Por outra banda, os criterios de avaliación describen o que se pretende lograr en cada disciplina, e, neste sentido, os contidos non son máis que os medios para os alcanzar.

En cada materia, os contidos agrúpanse en bloques, o que non supón unha secuencia nin implica unha organización pechada; pola contra, permite organizar de diferentes formas os elementos curriculares e adoptar a metodoloxía máis adecuada ás características das aprendizaxes e do grupo de alumnos e alumnas a quen van dirixidos.

As competencias clave están ligadas a un desempeño eficaz nun contexto determinado. As situacións de aprendizaxe deseñadas para o seu desenvolvemento deberán incorporar tarefas que contextualicen as aprendizaxes e que permitan avanzar en máis dunha competencia ao mesmo tempo. O enfoque metodolóxico deberá sustentarse nas referidas situacións de aprendizaxe, coa finalidade de que os contidos se convertan en coñecementos aplicables con eficacia. Neste deseño é responsabilidade do centro docente e do profesorado a adecuada selección da metodoloxía, que deberá ser variada e adecuada ás características e aos ritmos de aprendizaxe dos alumnos e das alumnas.

As actividades de aprendizaxe integradas poden incluír elementos curriculares procedentes de distintos bloques. Á súa vez, estes elementos poderán formar parte de diferentes actividades e, co obxecto de mellorar os resultados, esas actividades poderán ter carácter interdisciplinar.

O feito de tratar simultaneamente, nunha mesma actividade, contidos de bloques distintos e, mesmo, de materias diferentes, halle permitir ao profesorado determinar a conveniencia de avaliar a totalidade ou só unha parte das competencias clave relacionadas con cada estándar de aprendizaxe. Corresponderalle ao centro docente velar por un tratamento equilibrado das competencias clave nas programacións didácticas.

A posta en práctica desta recomendación deu lugar á aprobación polo Ministerio de Educación, Cultura e Deporte da Orde ECD/65/2015, do 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato.

O referente para avaliar as aprendizaxes do alumnado son os criterios de avaliación e a súa concreción nos estándares de aprendizaxe avaliáveis. No deseño das situacións de aprendizaxe tomaranse en consideración todos os elementos do currículo, entre eles os procedementos e os instrumentos de avaliación, así como os criterios de cualificación que permitan avaliar tanto os resultados da materia como o nivel competencial alcanzado polos alumnos e as alumnas.

O anterior é de aplicación para as materias dos cursos 2º e 4º ESO e 2º BAC, nos que sigue vixente no curso actual o DEC 86 /2015.

No relativo aos cursos impares e con motivo da coexistencia de leis ao atoparnos en transición cara a Lomloe (Lei 3/2020, do 29 de decembro), implántase dende este curso 22-23 o novo currículo. A concreción curricular para os distintos bloques de materias nos cursos de 1º e 3º da ESO, é a recollida

no anexo II do Decreto 156/2022, do 15 de setembro, polo que se establece a ordenación e currículo da ESO en Galicia. Asemade, no curso de 1º de BAC, a concreción curricular das materias é a recollida no anexo II do Decreto 157/2022, do 15 de setembro, polo que se establece a ordenación e currículo de Bacharelato en Galicia.

Os currículos de cursos impares establecen oito competencias, fronte ás sete dos cursos pares. Para cada materia os novos currículos establecen unha serie de obxectivos, entendidos como o desempeño que alumnado debe poder desprezar en actividades ou situacións que para a súa abordaxe requiren de aprendizaxes asociados a contidos de cada materia. Estes obxectivos constitúen un elemento de conexión entre o perfil de saída do alumnado por unha banda, e os criterios de avaliación e contidos das materias pola outra, na etapa da ESO; mentres que no BAC, os obxectivos constitúen un elemento de conexión entre as competencias por unha banda e os criterios de avaliación e contidos pola outra.

No relativo á ESO, o perfil de saída identifica e fixa as competencias clave que o alumnado debe adquirir e desenvolver ó finalizar a educación básica.

O perfil de saída é o aspecto novidoso da ESO, pero que non se establece no Bacharelato. En ambos casos se confire importancia ás competencias clave, entendidas como os desempeños que se consideran imprescindibles para que o alumnado poida progresar con garantías de éxito no seu itinerario formativo e afrontar o seus retos e desafíos globais e xerais.

Os currículos de aplicación nos cursos impares, establecen orientacións pedagóxicas, entendidas como indicacións para orientar ó profesorado no deseño e planificación das estratexias, procedementos e accións docentes de maneira consciente e reflexiva, coa finalidade de posibilitar a aprendizaxe do alumnado que lle permitan o logro dos obxectivos e adquisición das competencias clave.

2. CONCRECIÓNS XERAIS SOBRE METODOLOXÍA

A Comisión Europea da Educación estableceu unhas competencias clave ou destrezas básicas necesarias para a aprendizaxe das persoas ao longo da vida e animou aos estados membros a dirixir as súas políticas educativas nesta dirección. Defínese a competencia clave ou básica como a capacidade de responder ás demandas complexas e levar a cabo tarefas diversas da forma adecuada. Supón unha combinación das habilidades prácticas, coñecementos, motivacións, valores éticos, actitudes, emocións e outros compoñentes sociais que actúen conxuntamente para o logro dunha acción eficaz. As competencias claves son aquelas nas que se sustentan a realización persoal, a inclusión social, a cidadanía activa e o emprego.

Faise necesario xerar a convicción de que o sistema educativo recompensa de xeito transparente e equitativo o rendemento que se logre nos obxectivos educativos e que recoñece especialmente a súa contribución á mellora do contorno. O decreto 86/2015, de 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia, sinala no seu artigo 11 que os principios metodolóxicos, que o noso centro debe tomar como seus, serán os seguintes:

- Os centros docentes elaborarán as súas propostas pedagóxicas para esta etapa desde a consideración da atención á diversidade e do acceso de todo o alumnado á educación común. Así mesmo, arbitrarán métodos que teñan en conta os diferentes ritmos de aprendizaxe, favorezan a capacidade de aprender por si mesmos e promovan a aprendizaxe en equipo.
- A metodoloxía didáctica neste etapa será especialmente activa e participativa, favorecendo o traballo individual e o cooperativo do alumnado, así como o logro dos obxectivos e das competencias correspondentes.
- Procurarase o traballo en equipo do profesorado ao obxecto de proporcionar un enfoque

multidisciplinar do proceso educativo, garantindo a coordinación de todos os membros do equipo docente de cada grupo.

- No proxecto educativo e nas programacións didácticas fixaranse as estratexias que desenvolverá o profesorado para alcanzar os estándares de aprendizaxe avaliábeis previstos en cada materia e, no seu caso, en cada ámbito, así como a adquisición das competencias.
- A intervención educativa debe ter en conta como principio a diversidade do alumnado, entendendo que deste xeito se garante o desenvolvemento de todos/as os/as alumnos/as e unha atención personalizada en función das necesidades de cada persoa. Os mecanismos de reforzo, que se deberán poñer en práctica axiña que como se detecten dificultades de aprendizaxe, poderán ser tanto organizativos como curriculares.
- Promoverase a integración e o uso das tecnoloxías da información e da comunicación na aula, como recurso metodolóxico eficaz para desenvolver as tarefas de ensino e aprendizaxe.
- Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, deberán deseñarse actividades de aprendizaxe integradas que permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe de máis dunha competencia ao mesmo tempo. Para iso, aproveitaranse as posibilidades que ofrecen as metodoloxías de proxectos, entre outras, así como os recursos e as actividades da biblioteca escolar.

Nos actuais Decretos 156/2022 e 157/2022, do 15 de setembro, citados con anterioridade, a agrupación por bloques dos criterios de avaliación e dos contidos de cada materia non supón unha secuencia establecida nin implica unha organización pechada; pola contra, permite organizar de diferentes formas os elementos curriculares e adoptar a metodoloxía máis adecuada ás características das aprendizaxes e do grupo de alumnado a que van dirixidas.

En calquera caso, nestes establécese que os centros, no marco da súa autonomía, impulsarán e desenvolverán os principios, obxectivos e a metodoloxía propios dunha aprendizaxe competencial orientada ao exercicio da cidadanía activa.

Todas as competencias citadas anteriormente buscan o seguinte:

1. A metodoloxía será activa e participativa xa que entendemos a aprendizaxe como un proceso persoal e de interacción social que os alumnos e alumnas constrúen en función das relacións comunicativas que se organizan no contexto do centro e aula. Neste contexto fomentárase a creación dun clima e ambiente que permita relacións informativas e formativas que xeren, en definitiva, un contexto estimulante cara á aprendizaxe e a cultura mediante a creación de vínculos positivos. En concreto, unha metodoloxía baseada na integración do alumnado no seu propio proceso de aprendizaxe. En consecuencia, favorecerase a participación do alumnado na dinámica xeral da clase, procurando a implantación de actividades que fomenten o traballo en grupo e propicien o deseño e desenvolvemento do proceso de ensino/aprendizaxe.
2. Os principios básicos da aprendizaxe aos que nos imos a cinguir son:
A coherencia, na medida do posible, de todas as materias. A adaptación que cada profesor/a deberá facer en función das características do grupo e que completará coas contribucións da experiencia docente diaria. O profesorado adoptará o papel de guía do proceso de ensino-aprendizaxe.

Tipos de aprendizaxe que se utilizarán:

- Aprendizaxe por facilitación (consistirá en proporcionar dun xeito ordenado os contidos relevantes) e aprendizaxe por descubrimento (dispoñer as condicións e os materiais máis idóneos para que o alumnado, asumindo unha actitude máis autónoma, adquira o seu propio coñecemento).
- Practicar ou aplicar os coñecementos sempre que sexa viable, posto que isto supón unha das mellores formas de consolidar as aprendizaxes.

- Facer explícita a utilidade dos contidos que se imparten en dous sentidos (para aumentar a motivación): a súa utilidade nos aspectos académicos e o seu uso no desenvolvemento no ambiente cotián.
- Propoñer algunhas tarefas como un desafío, como unha meta con certo grao de dificultade pero asequible ao mesmo tempo, aumentará o interese nos adolescentes e contribuirá a incrementar o grao de autonomía e a consideración positiva cara ao esforzo.

O traballo en grupo:

- Pode facilitar o intercambio de experiencias e a cooperación entre o alumnado.
- É non só un medio senón un fin en si mesmo nunha sociedade que aposta cada vez máis por este procedemento.
- Non pode nin debe aplicarse sen a debida reflexión.
- Seleccionar previa e coidadosamente a actividade e o momento máis adecuado para desenvolve-la.
- Definir claramente os obxectivos que se pretenden e o procedemento para levala a cabo.
- Establecer de xeito flexible a composición dos grupos.
- Explicitar como e cando finalizará a tarefa.

A título orientativo, podemos establecer unha clasificación das actividades, segundo a seguinte tipoloxía:

- Actividades de introdución-motivación, que teñen a finalidade de introducir ao alumnado nun obxecto de estudo determinado.
  - Actividades de coñecementos previos, orientadas a coñecer as ideas, opinións e intereses do alumnado sobre os contidos que se van desenvolver.
  - Actividades de desenvolvemento, que permitirán a aprendizaxe de conceptos, procedementos, actitudes e a comunicación aos demais da tarefa realizada.
  - Actividades de consolidación, que serven para contrastar as novas ideas coas ideas previas do alumnado.
  - Actividades de recuperación, orientadas a atender a aquel alumnado que non conseguiu as aprendizaxes previstas.
  - Actividades de ampliación, que permiten construír novos coñecementos ao alumnado que realizou de forma satisfactoria as actividades establecidas.
3. Partiremos das necesidades, demandas, expectativas e intereses do alumnado.
  4. Perseguiamos a funcionalidade das aprendizaxes partindo dunha estreita relación co contorno mediante visitas, saídas ou traballos de campo, coa idea de resolver problemas, satisfacer inquietudes, realizar investigacións que permitan comprender a realidade ou novos fenómenos. Esta perspectiva funcionalista da aprendizaxe logrará captar a atención e a motivación do alumnado ao favorecer que utilice o aprendido en circunstancias da vida real, en situacións prácticas ou utilizándoo como instrumento para lograr novas aprendizaxes.
  5. Esta concepción construtivista da aprendizaxe permítenos expor a necesidade de enfoques interdisciplinares na abordaxe das actividades ou propostas de traballo, nas que o alumnado se converte en protagonista do seu propio proceso de aprendizaxe.
  6. Igualmente, favoreceremos e partiremos do traballo intelectual activo mediante o uso das técnicas de traballo e estudo que favorezan a comprensión e a memorización.
  7. Finalmente, debemos dicir que con esta formulación pretendemos a motivación adecuada do alumnado a fin de conseguir unha redución do fracaso escolar.
  8. Por outra banda, resta indicar que, tendo como marco estes principios metodolóxicos xerais, cada un dos departamentos didácticos abordará de modo específico as súas propias estratexias metodolóxicas.

3. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

A atención á diversidade constitúe un reto necesario de resposta de educación de calidade de todo centro escolar. Concíbese a atención educativa á diversidade como o conxunto de medidas e accións deseñadas coa finalidade de adecuar a resposta educativa ás diferentes características, potencialidades, ritmos e estilos de aprendizaxe, motivacións, intereses e situacións sociais e culturais de todo o alumnado. Estas medidas e accións implican a toda a comunidade educativa e deben concretarse en propostas curriculares e organizativas que teñan en conta a pluralidade de todas e cada unha das alumnas e alumnos.

Este obxectivo só é alcanzable para a comunidade educativa do IES “Marco do Camballón” se a aula ordinaria se converte nun referente básico e o titor/a no eixe principal da resposta educativa á diversidade e, singularmente, aos alumnos con necesidades especiais. A responsabilidade non debe desprazarse do titor/a aos distintos profesionais, polo contrario, estes deben colaborar con el, de acordo coa proposta curricular, nun auténtico traballo interdisciplinar e de equipo. Os recursos precisos para esta acción educativa deben asegurar, no posible, a atención singular ao alumnado que precise deles. Preténdese que o centro responda diferencialmente á diversidade presente nas aulas.

O reto permanente consiste precisamente en ser quen de ofrecer a cada alumno e alumna a axuda pedagóxica que precise, axustando a intervención educativa á súa individualidade como persoa.

A realidade educativa actual é complexa, variable e acolle, como estamos vendo ata aquí, a un alumnado igualmente diverso. A atención á diversidade no noso centro parte dos seguintes principios:

1. As diferenzas individuais no proceso de aprendizaxe constitúen un aspecto da condición humana. A diversidade é, polo tanto, unha característica de todos os alumnos/as e non só duns poucos.
2. Todo o alumnado necesita axudas psicopedagóxicas ao longo da súa escolarización, ben sexan de tipo persoal, técnico ou material, co obxecto de conseguir os fins da educación. Polo tanto, o factor que marca as diferenzas fai referencia ao tipo e grao de axudas precisas.
3. As necesidades educativas do alumnado preséntanse sempre asociadas ás condicións persoais e particulares froito dunha interacción entre o individuo e seu contorno físico-social-cultural.

A lexislación vixente destaca a importancia da atención á diversidade, así como dunha detección temperá das necesidades e adopción de medidas pertinentes da forma máis temperá posible. Nesta dirección enmárcase a LOE (2006), LOMLOE (2020) e os decretos actualmente vixentes para regulación e ordenación dos currículos (Decreto 86/2015, Decreto 156/2022 e Decreto 157/2022).

Asemade, o decreto 229/2011 que regula a atención á diversidade recolle que esta significa proporcionar unha educación de calidade a todo o alumnado, adaptada ás súas necesidades, para que acaden o máximo desenvolvemento posible de todas as súas capacidades, aplicando, ao mesmo tempo, o principio de atención á diversidade e garantindo unha igualdade efectiva de oportunidades.

Para o alumnado que requira unha atención educativa diferente á ordinaria, por presentar necesidades educativas especiais, por dificultades específicas de aprendizaxe, trastorno por déficit de atención e hiperactividade (TDAH), polas súas altas capacidades intelectuais, por se incorporar tarde ao sistema educativo ou por condicións persoais ou de historia escolar, estableceranse as medidas curriculares e organizativas necesarias co fin de que poida alcanzar o máximo desenvolvemento das súas capacidades persoais e os obxectivos e competencias establecidas en cada etapa para todo o alumnado.

A escolarización do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo rexerese polos principios de normalización e inclusión e asegurará a súa non-discriminación e a igualdade efectiva no acceso e na permanencia no sistema educativo.

A identificación e a valoración do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e, de ser o caso, a intervención educativa derivada desa valoración, realizaranse do xeito máis temperán posible, nos termos que determine a consellería con competencias en materia de educación. Os centros docentes deberán adoptar as medidas necesarias para facer realidade esa identificación, valoración e intervención.

Ámbito de intervención educativa

Todo alumno ou alumna que se atopa no tramo educativo obrigatorio ten dereito a recibir un ensino adaptado que lle permita progresar en función das súas capacidades e conforme ás súas necesidades, sexan ou non especiais.

A intervención educativa basearase en principios como:

- Atención pedagóxica individualizada
- Partir do nivel de desenvolvemento do alumno/a
- Asegurar a construción de aprendizaxes significativas
- Capacidade de creación e modificación de estruturas mentais
- Capacidade de aprender a aprender. Educación permanente
- Actividade creativa e intelectual.

Principios xerais de actuación

1. A atención á diversidade rexerese polos principios de normalización e inclusión; equidade, igualdade de oportunidades e non discriminación; flexibilidade e accesibilidade; interculturalidade e promoción da convivencia; autonomía dos centros docentes e participación de toda a comunidade educativa.
2. A atención á diversidade abrangue a totalidade do alumnado, quen deberá contar coas medidas e recursos educativos que respondan ás súas necesidades e características persoais.
3. Nas decisións pedagóxicas, organizativas e de xestión dos centros educativos terase en conta a atención á diversidade.
4. As accións preventivas e a detección temperá terán carácter prioritario nos centros docentes, coa implicación e a participación de toda a comunidade educativa e, de ser o caso, doutras administracións ou entidades sen ánimo de lucro.
5. Na resposta educativa á diversidade priorizaranse as medidas de carácter ordinario e normalizador. As de carácter extraordinario só se levarán a cabo unha vez esgotadas as anteriores.
6. A intervención educativa basearase nun enfoque multidisciplinar e de colaboración e coordinación entre os diferentes profesionais.
7. As nais, pais ou titores e titoras legais do alumnado maior de idade que o autorice por escrito e do alumnado menor de idade recibirán, de forma individualizada, a necesaria información e asesoramento respecto das características e necesidades do alumnado, así como das medidas que se deberán adoptar para a súa atención nos centros educativos.
8. A formación, a innovación e a difusión de boas prácticas na atención á diversidade serán accións que se deberán promover para a mellora continuada da calidade educativa.

Medidas ordinarias

Consideramos medidas ordinarias de atención á diversidade todas aquelas que faciliten a adecuación do currículo prescritivo, sen alteración significativa dos seus obxectivos, contidos e criterios de avaliación, ao contexto sociocultural dos centros educativos e ás características do alumnado. Estas medidas teñen como finalidade dar resposta ás diferenzas en competencia

curricular, motivación, intereses, relación social, estratexias, estilos e ritmos de aprendizaxe, e están destinadas a facilitar a consecución dos obxectivos e competencias establecidas nas diferentes ensinanzas.

- a) Adecuación da estrutura organizativa do centro (horarios, agrupamentos, espazos) e da organización e xestión da aula ás características do alumnado
- b) Adecuación das programacións didácticas ao contorno e ao alumnado
- c) Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, tutoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos e outras que promovan a inclusión
- d) Adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación
- e) Aulas de atención educativa e convivencia e medidas e actuacións destinadas á mellora da convivencia
- f) Desdobramentos de grupos
- g) Reforzo educativo e apoio do profesorado con dispoñibilidade horaria
- h) Programas de enriquecemento curricular
- i) Programas de reforzo nas áreas instrumentais básicas
- j) Programas de recuperación materias suspensas
- k) Programas específicos personalizados
- l) Programas de habilidades sociais.

Medidas extraordinarias

Consideramos medidas extraordinarias de atención á diversidade todas aquelas dirixidas a dar resposta ás necesidades educativas do alumnado con necesidade específica de apoio educativo que poden requirir modificacións significativas do currículo ordinario e/ou supoñer cambios esenciais no ámbito organizativo, así como, de ser o caso, nos elementos de acceso ao currículo ou na modalidade de escolarización. Aplicaranse unha vez esgotadas as de carácter ordinario ou por resultaren estas insuficientes.

Para a aplicación das medidas extraordinarias será necesaria a autorización da dirección do centro educativo, do Servizo de Inspección Educativa, da Xefatura Territorial ou da dirección xeral que proceda, e, se é o caso, informe xustificativo do correspondente Servizo de Orientación.

- a) Adaptacións curriculares
- b) Agrupamentos flexibles
- c) Apoio do profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica e/ou en Audición e Linguaxe
- d) Flexibilización da duración do período de escolarización
- e) Programas de Mellora da Aprendizaxe (2º e 3º ESO)
- f) FP Básica
- g) Atención educativa ao alumnado que, por circunstancias diversas, presenta dificultades para unha asistencia continuada a un centro educativo
- h) Grupos de adquisición das linguas
- i) Grupos de adaptación da competencia curricular.

Plan Xeral de Atención á Diversidade

O Plan Xeral de Atención á Diversidade é o documento en que se articula a atención á diversidade. Neste plan concretaranse todas as actuacións e medidas de atención á diversidade que un centro educativo diseña e desenvolve para adecuar a resposta educativa ás necesidades da totalidade do seu alumnado. Correspóndelle a súa elaboración ao Departamento de Orientación.

O Plan Xeral de Atención á Diversidade será aprobado polo Consello Escolar, por proposta do claustro do profesorado, e pasará a formar parte do proxecto educativo.

Promoción da escolarización e da formación

Na promoción da escolarización e na busca permanente da mellora educativa e do éxito escolar, o IES Marco do Camballón terá como prioridades:

1. Asegurar a permanencia do alumnado no sistema educativo durante, cando menos, as etapas obrigatorias.
2. Promover o deseño e a aplicación de programas específicos de atención á diversidade para aquel alumnado que presente dificultades de inserción e/ou adaptación escolar, coa finalidade de favorecer a súa integración no centro e promover a adquisición dos obxectivos e das competencias da etapa mediante unha metodoloxía adaptada ás súas necesidades e intereses.
3. Adoptar as medidas oportunas para posibilitar a atención educativa ao alumnado que, por razóns de saúde ou por decisión xudicial, non poida asistir con regularidade a un centro educativo.

Absentismo, abandono escolar temperán e desescolarización

Para os efectos entenderase por:

1. Absentismo: ausencia ao centro escolar e sen causa debidamente xustificada do alumnado en idade de escolarización obrigatoria. Esta ausencia ao centro suporá, cando menos, un dez por cento (10%) do horario lectivo mensual.
2. Abandono escolar temperán: situación daquel alumnado que, podendo seguir escolarizado por idade, abandona o sistema educativo sen a obtención da titulación correspondente.
3. Desescolarización: situación en que persoas en idade de escolarización obrigatoria non se atopan matriculadas en ningún centro educativo.

Prevención, seguimento e control

O IES Marco do Camballón establecerá nas súas normas de organización e funcionamento os procedementos para a aplicación dos citados protocolos, e recollerá, como mínimo, as seguintes actuacións ante situacións de desescolarización, absentismo e/ou abandono escolar temperán:

- a) Control e rexistro das incidencias na asistencia do alumnado aos centros escolares.
- b) Información as nais, pais ou titores e titoras legais do alumnado maior de idade que o autorice por escrito e do alumnado menor de idade, ademais de intervención ante a detección de casos.

Atención educativa hospitalaria e domiciliaria

A atención educativa hospitalaria e/ou domiciliaria terán por finalidade a continuidade do proceso formativo do alumnado que curse ensinanzas de ESO, Bacharelato, Ciclos Medios ou FP básica no IES e que, por prescrición facultativa, debido a enfermidade ou lesión, non poida asistir con regularidade ao centro por un período prolongado de tempo.

Será destinatario de atención educativa hospitalaria o alumnado que deba permanecer ingresado nun centro hospitalario, a tempo completo ou en hospitalización de día, nalgunha das seguintes situacións:

- Longa hospitalización: máis de trinta días
- Media hospitalización: entre quince e trinta días

- Curta hospitalización: menos de quince días

O alumnado de longa e media hospitalización será quen reciba atención educativa en coordinación co instituto, mentres que o de curta hospitalización poderá realizar no centro hospitalario actividades educativas de carácter xeral.

Alumnado afectado por medidas de violencia de xénero e/ou acoso escolar

O centro prestará atención especial á inclusión e normalización do dito alumnado, mediante o traballo de tutoría e orientación. Informando a servizos sociais, inspección ou outros organismos do seu desenvolvemento persoal e académico.

Alumnado procedente do estranxeiro

Será destinatario desta atención aquel alumnado que, procedendo do estranxeiro, acceda ao centro para estudar a ESO, bacharelato, Ciclos Medios ou FP básica e presente as seguintes características:

- a) Descoñecemento das dúas linguas oficiais de Galicia
- b) Desfase curricular significativo
- c) Graves dificultades de adaptación.

De acordo coa lexislación vixente aplicaráselle medidas de atención á diversidade correspondentes a unha avaliación inicial, tan pronto chegue, e logo a posibilidade de ir a un Grupo de Adquisición de Linguas ou de Adaptación da Competencia Curricular, se fose preciso.

Departamento de Orientación

1. As propostas educativas para atender a diversidade basearanse en principios inclusivos, integradores e non discriminatorios.
2. Todo o persoal do centro educativo considerará no seu labor a diversidade do alumnado, adaptando todas as súas actuacións e a práctica educativa ás características persoais, necesidades, intereses e estilo cognitivo das rapazas e dos rapaces, dada a importancia que nestas idades adquiren o ritmo e o proceso de maduración.
3. Os centros deseñarán, a través do departamento de orientación, accións e recursos encamiñados á atención temperá e á prevención de dificultades ou problemas de desenvolvemento ou de aprendizaxe. Así mesmo, facilitarase a coordinación de cantos axentes interveñan na atención deste alumnado.
4. O Departamento de Orientación informará, coordinará e, de ser o caso, participará no deseño e desenvolvemento das medidas ordinarias e extraordinarias.

3.1. CRITERIOS XERAIS PARA AGRUPAMENTOS DO ALUMNADO.

Partimos do **principio** de que o agrupamento do alumnado será mixto e flexible, deberá favorecer a coeducación e a aprendizaxe cooperativa e evitar calquera tipo de discriminación por razón de raza, sexo, relixión, lingua ou capacidade intelectual. Para a formación de grupos teranse en conta, fundamentalmente, criterios pedagóxicos, pero tamén será necesario considerar criterios organizativos (espazos e medios materiais do centro e dispoñibilidade horaria do profesorado).

A ratio establecida pola lexislación vixente é de 30 alumnos/as para a ESO e 33 para bacharelato, segundo o capítulo I, art. 4 da Orde do 12 de marzo de 2013, (DOG 15 marzo).

Deseguido concrépanse os criterios e procedementos que se van aplicar.

1. FORMACIÓN DE GRUPOS

1.1 Criterios

1.1a) ESO

Para a ESO establécense os seguintes **criterios**:

Os grupos do mesmo nivel terán ratios similares, pero proporase que sexa menor naqueles en que se escolarice alumnado con Necesidades Educativas Especiais, reducíndose nun alumno/a por cada un con NEE.

1. O alumnado de cada un dos seguintes apartados ordenarase alfabeticamente e distribuirase alternativamente e de xeito equitativo nos grupos existentes:
  - a. que se incorpore a 1º de ESO despois de repetir en Primaria e/ou promocióne con avaliación negativa nalgunha materia.
  - b. que se incorpore a outro curso de ESO con avaliación negativa nalgunha materia de cursos de ESO anteriores.
  - c. que vaia a Reforzo (1º e 2º de ESO) ou que teña NEE.
  - d. que repita curso.
  - e. que promocionou por imperativo legal.
  - f. que promocionou con avaliación positiva en todas as materias.
  - g. que presentara problemas de conduta.
2. O alumnado das seccións bilingües non deberá estar todo xunto no mesmo grupo.
3. Co fin de evitar que o alumnado con materias pendentes para setembro se vexa obrigado a cursar optativas que non se corresponden co seu perfil académico, procederase do seguinte xeito:
  - facer unha pre-matrícula en xuño con todos os que teñan ata dúas materias pendentes.
  - deixar abertas ata setembro as optativas que contén con catro alumnos/as en xuño.
4. Se se detectan problemas de convivencia entre alumnado do mesmo nivel evitarase que coincidan no mesmo grupo.
5. No caso de que da aplicación dos criterios anteriores se derive un desequilibrio manifesto entre a distribución de homes e mulleres, poderase reaxustar algún criterio para solucionalo.

1.1 b) BACHARELATO

Para o bacharelato establécense os seguintes **criterios**:

1. A confección de grupos estará condicionada pola modalidade de bacharelato e polas materias elixidas polo alumnado.
2. Co fin de evitar que o alumnado con materias pendentes para setembro se vexa obrigado a cursar optativas que non se corresponden co seu perfil académico, procederase do seguinte xeito:
  - facer unha pre-matrícula en xuño con todos os que teñan ata dúas materias pendentes.
  - deixar abertas ata setembro as optativas que contén con catro alumnos/as en xuño.

1.2 Documentación que se vai utilizar e responsables

Para trasladar á práctica os criterios anteriores procederase do seguinte xeito:

1. **Para 1º de ESO:** información dos centros de Educación Primaria. Durante o curso anterior á incorporación, o Departamento de Orientación realizará unha primeira toma de contacto cos titores/as dos centros adscritos e mais cos seus departamentos de orientación para coñecer as características xerais dos grupos e recoller a información relevante. Proporcionaralle esta información á Xefatura de estudos ao final de curso para que poida comezar a confeccionar os grupos. Tamén se empregará o boletín de notas, do que se solicitará copia co sobre de matrícula.
2. **Para todos os grupos:**
  - a. Informe das avaliacións finais e extraordinarias de xuño que conteña os acordos e observacións do Equipo docente de cada grupo (ver modelo no ANEXO). Será cuberto polo titor/a en coordinación co Departamento de Orientación e o Equipo directivo. Asinarase xunto coas actas oficiais de avaliación. No curso seguinte deberáselle entregar unha copia á titora ou titor que corresponda.
  - b. Documentos de matrícula e pre-matrícula

2. DESDOBRAMENTOS

2a) Criterios para a ESO

Sempre que exista dispoñibilidade horaria e a organización xeral do centro o permita, desdobaranse:

- os grupos de 18 ou máis alumnos/as nas linguas estranxeiras
- os grupos de 22 ou máis alumnos/as nas materias instrumentais
- os grupos de 20 ou máis alumnos/as en RIOV (2º ESO) e TIC (4º ESO)
- os grupos de 24 ou máis alumnos/as en calquera outra materia.

Para a distribución do alumnado en cada subgrupo desdoblado aplicaranse tamén os criterios expostos no punto 1.

2b) Criterios para BACHARELATO

Sempre que exista dispoñibilidade horaria e a organización xeral do centro o permita, desdobaranse:

- os grupos de máis de 20 alumnos/as nas linguas estranxeiras
- os grupos de máis de 24 alumnos/as nas linguas
- os grupos de máis de 20 alumnos/as en TIC I e TIC II.

3. IMPOSIBILIDADE DE APLICAR ALGÚN CRITERIO

A aplicación dos criterios anteriores correspóndelle ao Equipo directivo, que contará coa axuda do Departamento de Orientación. Ademais, se o considerase oportuno, poderá solicitar a colaboración dalgún outro membro do claustro.

Se non se puidese aplicar algún dos criterios, o Equipo directivo explicarlle ao claustro as decisións que adoptou na reunión de asignación de grupos e materias aos departamentos que se realiza a comezos de setembro.

4. APROBACIÓN, AVALIACIÓN E REVISIÓN DOS CRITERIOS

Estes criterios deberán ser aprobados pola CCP e polo claustro.

Ao final de cada curso realizarase unha avaliación da súa posta en práctica e efectuaranse as revisións/modificacións que se consideren oportunas de cara ao curso seguinte.

4. RECURSOS E MATERIAIS.

LIBROS DE TEXTO 1º ESO

MATERIAS NAS QUE SE EMPREGA LIBRO DE TEXTO	
Bioloxía e Xeoloxía	BIOLOXÍA/XEOLOXÍA. Ed. Mc Graw Hill ISBN: 9788448624118 Idioma: galego
Xeografía e Historia	XEOGRAFÍA E HISTORIA 1. Comunidade en rede. Ed. Vicens-Vives ISBN: 9788468273266 Idioma: galego
Portugués	Na onda do portugués 2. Lidel ISBN: 9789727578238
Francés	Méthode de français. Cahier d'exercises Transit 1 ISBN: 8431300362413 Ed. Santillana
Inglés	On Track 1 Student's Book ISBN: 9780194859967 On Track 1 Workbook+ALK (monolingual) ISBN: 9780194860048

MATERIAS NAS QUE NON SE PRECISA LIBRO DE TEXTO	
Lingua Castelá e Literatura	Tecnoloxía e Dixitalización
Lingua Galega e Literatura	Relixión
Educación Física	Proxecto competencial
Educación Plástica, Visual e Audiovisual	Matemáticas
Titoría	

LIBROS DE TEXTO 2º ESO

MATERIAS NAS QUE SE EMPREGA LIBRO DE TEXTO	
Portugués	Na onda do portugués 2. Lidel ISBN: 9789727578238
Inglés	Mosaic 2 Workbook. Ed. Oxford ISBN: 9780194666251
Francés	PARACHUTE – Livre de l'élève 2 + Cahier d'exercices. Ed. Santillana ISBN caderno: 978-84-90-49-09-52
BANCO DE LIBROS DO CENTRO	
<p>No centro dispoñemos de libros de texto das seguintes materias, aos que as familias poderán optar cubrindo unha solicitude que será entregada pola secretaría do centro o primeiro día de curso.</p> <p>Na solicitude ordenaranse os libros por preferencia e a cada alumno/ asignaráselle 2 ou 3 libros, segundo existencias.</p> <p>As familias terán que mercar os restantes libros de texto.</p>	
Física e Química	Física y Química 2º ESO. ISBN: 978-84-680-1952-9 Idioma: español
Francés	PARACHUTE – Livre de l'élève 2 + Cahier d'exercices. Ed. Santillana ISBN libro: 978-84-90-49-08-91
Xeografía e Historia	Vicens-Vives-Dous Tomos ISBN: 9788468239118 Idioma: galego
Inglés	Mosaic 2 Student's Book. Ed. Oxford ISBN: 9780194666244

MATERIAS NAS QUE NON SE PRECISA LIBRO DE TEXTO	
Lingua Castelá e Literatura	Tecnoloxía
Lingua Galega e Literatura	Relixión
Matemáticas	Valores éticos
Música	Educación Física
Regueifa e improvisación oral en verso	Educación afectivo-sexual
Titoría	

LIBROS DE TEXTO 3º ESO

MATERIAS NAS QUE SE EMPREGA LIBRO DE TEXTO	
Biología e Xeoloxía	BIOLOXÍA/XEOLOXÍA. Ed. Mc Graw Hill ISBN: 9788448624132 Idioma: galego
Portugués	Na onda do portugués 2. Lidel ISBN: 978-972-758238
Física e Química	Física y Química 3º ESO. ISBN: 978-84-682-8460-6 Idioma: español
Xeografía e Historia	Vicens-Vives-Xeografía e Historia. Comunidade en rede 3 ISBN: 9788468285078 Idioma: galego
Francés	Méthode de français Transit 1. Cahier d´exercices Transit 1 Ed. Santillana
Lingua Galega e Literatura	3º ESO Lingua Galega e Literatura. Consortio Editorial Galego
Inglés	On Track 3 Student´s Book ISBN: 9780194860437 On Track 3 Workbook + ALK (monolingual) ISBN: 9780194860512

MATERIAS NAS QUE NON SE PRECISA LIBRO DE TEXTO	
Lingua Castelá e Literatura	Proxecto competencial
Matemáticas	Relixión
Educación Plástica, Visual e Audiovisual	Educación en valores cívicos e éticos
Música	Educación Física
Titoría	

LIBROS DE TEXTO 4º ESO

MATERIAS NAS QUE SE EMPREGA LIBRO DE TEXTO	
Lingua Galega e Literatura	Lingua galega e literatura. Consorcio editorial galego ISBN: 978-84-9995-195-9
Latín	Serie Interpreta – Santillana ISBN: 978-8483056462
Inglés	Mosaic 4 Workbook. Ed. Oxford ISBN: 9780194666480
Economía	McGraw-Hill Interamericana de España S.L ISBN: 9788448618582
Francés	Cahier d'exercices Parachute 4. Ed. Santillana
BANCO DE LIBROS DO CENTRO	
<p>No centro dispoñemos de libros de texto das seguintes materias, aos que as familias poderán optar cubrindo unha solicitude que será entregada pola secretaría do centro o primeiro día de curso.</p> <p>Na solicitude ordenaranse os libros por preferencia e a cada alumno/ asignaráselle 2 ou 3 libros, segundo existencias.</p> <p>As familias terán que mercar os restantes libros de texto.</p>	
Física e Química	Física y Química 4º ESO. ISBN: 978-84-682-3664-3 Idioma: español
Bioloxía e Xeoloxía	Bioloxía e Xeoloxía. Ed. Anaya ISBN: 9788469812532 Idioma: galego
Xeografía e Historia	Vicens-Vives-Dous Tomos ISBN: 978-84-682-3634-6 Idioma: galego
Inglés	Mosaic 4 Student's Book. Ed. Oxford ISBN: 9780194666473

MATERIAS NAS QUE NON SE PRECISA LIBRO DE TEXTO	
Lingua Castelá e Literatura	Educación Física
Tecnoloxía	Relixión
Matemáticas	Valores éticos
Educación Plástica, Visual e Audiovisual	Filosofía
TIC	Titoría

LIBROS DE TEXTO 1º BAC

MATERIAS NAS QUE SE EMPREGA LIBRO DE TEXTO	
Lingua Galega e Literatura	Lingua e literatura galega 1º Bacharelato. Consorcio editorial galego. Edicións Bahía ISBN: 978-84-9995-400-4
Lengua Castellana y Literatura	Santillana (Serie Comenta) ISBN: 978-84-680-0387-0
Historia do mundo contemporáneo	Vicens-Vives. 1 BAC. Xeografía e Historia. Comunidade en rede. ISBN: 9788468287690 Idioma: galego
Bioloxía, Xeoloxía e Ciencias Ambientais	BIOLOXÍA, XEOLOXÍA E CIENCIAS AMBIENTAIS. Ed. Mc Graw Hill ISBN: 9788448632632
Física e Química	Física y Química ISBN: 978-84-218-7452-3 Idioma: español
Inglés	Key to Bachillerato 1 Student's Book. 2 Edition ISBN: 9780194832564 Key to Bachillerato 1 Support & Extend pack. 2 Edition ISBN: 9780194832243
Economía	McGraw-Hill Interamericana de España S.L ISBN: 9788448627447

MATERIAS NAS QUE NON SE PRECISA LIBRO DE TEXTO	
Filosofía	Latín I
Debuxo Técnico I	Grego I
Matemáticas I	Matemáticas aplicadas ás ciencias sociais I
Educación Física	Cultura científica
Literatura Universal	Tecnoloxía e Enxeñaría I

LIBROS DE TEXTO 2º BAC

MATERIAS NAS QUE SE EMPREGA LIBRO DE TEXTO	
Inglés	Key to Bachillerato 2 Student's Book. Ed. Oxford ISBN libro: 9780194611190 Key to Bachillertao 2 Workbook. Ed. Oxford ISBN caderno: 9780194611268
Historia de España	Vicens-Vives – 1 tomo ISBN: 978-84-682-3637-7 Idioma: galego
Bioloxía	Bioloxía 2º Bach. Ed. Anaya ISBN: 9788469812839
Historia da arte	Vicens-Vives ISBN: 978-84-682-3638-4 Idioma: galego
Xeografía	Anaya 1 tomo ISBN: 978-84-698-1363-8
Economía da empresa	Economía de la empresa. Ed. Galinova ISBN: 9788497372534
Francés	La classe B2. Ed. Anaya Cahier d'exercises
Física	Física 2º Bachillerato (Aula 3D) General. Vicens Vives - ISBN: 9788468235868

MATERIAS NAS QUE NON SE PRECISA LIBRO DE TEXTO	
Lingua Galega e Literatura II	Latín II
Lingua Castelá e Literatura II	Grego II
Debuxo Técnico II	Historia da filosofía
Matemáticas I	Matemáticas aplicadas ás ciencias sociais I
Xeografía e Historia de Galicia	Psicoloxía
Tecnoloxía Industrial II	Métodos estatísticos e numéricos
Química	

LIBROS DE TEXTO 1º FP BÁSICA SERVICIOS ADMINISTRATIVOS

MATERIAS NAS QUE SE EMPREGA LIBRO DE TEXTO		CURSO IMPLANTACIÓN
Ámbito da comunicación I	Lengua Castellana. Ámbito de comunicación y ciencias sociales. Editorial McMillan ISBN: 9788415991717 Ciencias Sociales. Ámbito de comunicación y ciencias sociales. Editorial McMillan ISBN: 9788416983766	2022-23
Inglés	English 1 Student's Book. Ámbito de comunicación y ciencias sociales. Editorial McMillan ISBN: 978-84-18356-73-5 English 1 Workbook ISBN: 978-84-18356-74-2	2022-23

MATERIAS NAS QUE NON SE EMPREGA LIBRO DE TEXTO	
Ciencias aplicadas I	Técnicas administrativas básicas
Arquivamento e comunicación	Tratamento informático de datos

LIBROS DE TEXTO 2º FP BÁSICA SERVICIOS ADMINISTRATIVOS

MATERIAS NAS QUE SE EMPREGA LIBRO DE TEXTO		CURSO IMPLANTACIÓN
Ámbito da comunicación II	Lengua Castellana 2, Santillana. ISBN: 9788468011455 Ciencias Sociales 2, Santillana ISBN: 9788468018584	2017-18
Inglés	Perspectives 2 Student's Book. ISBN: 9780194511605 New Horizons 2 Workbook. ISBN: 9780194134408	2015-16

MATERIAS NAS QUE NON SE EMPREGA LIBRO DE TEXTO	
Ciencias aplicadas II	Preparación de pedidos e venda de produtos
Aplicacións básicas de ofimática	Atención á clientela

5. TRATAMENTO DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS NAS ÁREAS/MATERIAS CONCRETADAS POR NIVEL EDUCATIVO..

Segundo o artigo 4 do *DECRETO 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia*, os elementos transversais son os seguintes:

1. A comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e da comunicación, o emprendemento, e a educación cívica e constitucional traballarase en todas as materias, sen prexuízo do seu tratamento específico nalgunhas das materias de cada etapa.

2. A consellería con competencias en materia de educación fomentará o desenvolvemento da igualdade efectiva entre homes e mulleres, a prevención da violencia de xénero ou contra persoas con discapacidade, e os valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.

Do mesmo xeito, promoverá a aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos, o respecto por igual aos homes e ás mulleres, e ás persoas con discapacidade, e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto ao Estado de dereito, o respecto e a consideración ás vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.

A programación docente debe abranguer en todo caso a prevención da violencia de xénero, da violencia contra as persoas con discapacidade, da violencia terrorista e de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia, incluído o estudo do Holocausto xudeu como feito histórico.

Evitaranse os comportamentos e os contidos sexistas e os estereotipos que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero, favorecendo a visibilidade da realidade homosexual, bisexual, transexual, transxénero e intersexual.

3. A consellería con competencias en materia de educación fomentará as medidas para que o alumnado participe en actividades que lle permitan afianzar o espírito emprendedor e a iniciativa empresarial a partir de aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun mesmo e o sentido crítico.

4. No ámbito da educación e a seguridade viaria, promoveranse accións para a mellora da convivencia e a prevención dos accidentes de tráfico, coa finalidade de que os/as alumnos/as coñezan os seus dereitos e deberes como usuarios/as das vías, en calidade de peóns, viaxeiros/as e condutores/as de bicicletas ou vehículos a motor, respecten as normas e os sinais, e se favoreza a convivencia, a tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía con actuacións adecuadas tendentes a evitar os accidentes de tráfico e as súas secuelas.

Os elementos transversais tamén son tratados no artigo 18 do *DECRETO 156/2022, do 15 de setembro*, polo que se establecen a ordenación e o currículo na ESO en Galicia, e artigo 19 do *DECRETO 157/2022, do 15 de setembro*, que establece a ordenación e o currículo do Bacharelato en Galicia. Estes decretos indican como elementos transversais os seguintes:

1. A comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, a competencia dixital, o emprendemento social e empresarial, o fomento do espírito crítico e científico, a educación emocional e en valores, a igualdade de xénero e a creatividade, que se traballarán en todas as materias.

2. Fomentárase de maneira transversal a igualdade entre mulleres e homes, a educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual, a formación estética, a concienciación e formación sobre o cambio climático, a educación para a sustentabilidade e o consumo responsable, o respecto mutuo e a cooperación entre iguais.
3. A aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, e os valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento de calquera tipo de violencia, a pluralidade e o respecto polo Estado de dereito.
4. Evitaranse comportamentos, estereotipos e contidos sexistas, así como aqueles que supoñan discriminación por razón de orientación sexual ou de identidade de xénero. A linguaxe será libre de prexuízos e estereotipos sexistas.
5. A consellería fomentará as medidas para que o alumnado participe en actividades que lle permitan afianzar o espírito emprendedor e a iniciativa empresarial a partir de actitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza en un mesmo e o sentido crítico.

Neste curso 2022-23, seguindo o Plan redactado polo equipo de dinamización da biblioteca, todos os departamentos didácticos do IES Marco do Camballón traballarán, desde as distintas áreas de aprendizaxe, o seguinte tema transversal:

- **O UNIVERSO:** o traballo, que se desenvolverá ao longo do curso, centrarase no universo inclusivo, lingüístico e científico, apostando pola educación en valores tendo como eixe central o universo.

Entre as actividades a desenvolver estarán un taller de Ludantia, a visita aos observatorios de Forcarei, Lalín e Santiago ou a decoración das aulas sobre unha estrela, no primeiro trimestre. Realizaranse talleres sobre a linguaxe de signos, podcast na radio sobre o uso das linguas, concurso de fotografías sobre a obra de Rosalía de Castro, xogos de pistas e o universo dos entroidos no segundo trimestre. No terceiro trimestre apóstase polo uso da radio nos recreos. Asemade, ao longo do curso faranse visitas ao centro de Medelo ou murais sobre as diversas culturas.

A difusión deste traballo realizarase a través da RADIO do centro e das contas da biblioteca nas redes sociais (Facebook e Instagram), así como o blog Abre o ollos.

Ademais, outros proxectos e iniciativas do centro nos que se traballan os temas transversais serían os seguintes:

- Plan de Acción Titorial
- Club de Lectura
- Contratos-programa (descritos no seguinte apartado)

6. PROXECTOS E PROGRAMAS NOS QUE PARTICIPA O CENTRO

6.1. INNOVACIÓN E CALIDADE EDUCATIVA (CONTRATOS PROGRAMA, PLAN PROXECTA, PLAN DE MELLORA DE BIBLIOTECAS ESCOLARES, PROXECTO ABALAR, EDIXGAL,...)

Contratos programa:

Neste curso académico, o centro solicitou os contratos programa que a continuación se relacionan, indicando os seus principais obxectivos e liñas de traballo:

CONTRATOS-PROGRAMA INCLÚE ([ligazón ao proxecto](#))

Obxectivos

- Diseñar estratexias para favorecer o pleno desenvolvemento persoal e académico do alumnado.
- Identificar as potencialidades do alumnado co fin de propiciar unha resposta educativa axeitada que favoreza o desenvolvemento do alumnado.
- Propiciar unha educación en clave de igualdade de xénero, propoñendo formas de relación xustas e igualitarias, libre de estereotipos sexistas e baseada no respecto mutuo e autonomía persoal, que contribúa á prevención e erradicación da violencia de xénero.
- Favorecer un clima de centro positivo baseado na participación, tolerancia e respecto, de cara á prevención do acoso, a resolución pacífica de conflitos e a plena inclusión do alumnado diverso.
- Favorecer o desenvolvemento socioemocional, educación en valores, cohesión, resiliencia, concienciación e espírito crítico no alumnado, que lle permitan encarar as dificultades e tomar decisións de xeito responsable.
- Propiciar a apertura do centro ao entorno.

Liñas de traballo:

- 01 QUÉDA-T: plan de pendentes do centro
- 02 IGUÁLA-T: IV Encontro feminista do IES Marco do Camballón e III premio Juana López Elizagaray pola igualdade.
- 03 CONVIVE-T: equipo de mediación, asembleas de convivencia, obradoiros de prevención varios e visibilización da diversidade en todas as súas formas.

CONTRATOS-PROGRAMA INNOVA ([ligazón ao proxecto](#))

Obxectivos

- Estimular a creatividade do alumnado como un elemento cotiá no proceso de ensino aprendizaxe.
- Favorecer metodoloxías de investigación para converter o alumnado nun suxeito activo na adquisición e formalización do coñecemento.
- Potenciar o interese polo coñecemento científico e tecnolóxico.
- Diseñar estratexias que potencien o traballo colaborativo entre alumnado.

- Implicar a toda a comunidade educativa no proceso de ensino-aprendizaxe.
- Participar ao ámbito local nos resultados e/ou produtos do proceso de ensino-aprendizaxe.

Liñas de traballo:

- 01 EDUinnova: Hora de Ler
- 02 EDUexcelencia: Marco Numérico
- 03 EDUsaúde: roteiros saudables
- 04 EDUsostibilidade: app Triple R.

Plan proxecta:

Non se solicitan no curso actual programas do Plan Proxecta.

Plan de mellora de bibliotecas escolares:

Durante o curso 2022-23 o traballo da biblioteca do IES Marco do Camballón estará centrado no **UNIVERSO**. O profesorado debe planificar actividades que teñan como eixe os elementos transversais descritos no artigo catro do Decreto 86/2015, elaborando un proxecto multidisciplinar coas diferentes materias.

A temática está formulada para conseguir un maior grado de implicación dos departamentos como pequenos dinamizadores das aulas e deste xeito que o alumando poida adquirir competencias clave e comprender e integrar a información abordada dende diferentes ámbitos. O traballo da temática de cada bloque artellarase ao redor de actividades que servirán de punto de partida. O universo científico desenvólvese no primeiro trimestre, e comeza con identificar a cada clase co nome dunha estrela. O alumnado deberá investigar sobre o nome da súa aula e crear un cracha identificativa. No mes de outubro a asociación Palitroques desenvolverá un taller sobre matemáticas a través da arquitectura. O segundo trimestre adicarase ao universo lingüístico onde as alumnas de 2º curso de TAPSD realizarán un taller sobre linguaxes alternativas e de apoio á comunicación. Os departamentos formularán actividades en torno ás grandes obras universais da literatura española, inglesa, portuguesa, francesa e galega. No terceiro trimestre as actividades irán relacionadas co universo inclusivo e o coñecemento dos valores universais dos dereitos humanos.

A difusión deste traballo realizarase a través da **radio**. Seguiremos utilizando este medio para traballar contidos relativos á convivencia universal de persoas e saberes. Outra canle importante de difusión son as nosas contas nas redes sociais, facebook e Instagram (bibliocruces) así como o blog Abre o ollos. Estas vías, tan próximas ao alumnado, permítennos mostrar as nosas actividades a toda a comunidade educativa. Tamén son un medio para coñecer os seus gustos e inquietudes. Estamos a valorar a apertura dunha conta de Twitch, coa finalidade de retransmitir actividades durante o recreo e cambiar deste xeito o uso desta rede social que tanto os atrae.

En relación ao traballo diario na Biblioteca as tarefas básicas que realizará o equipo serán as seguintes:

- Catalogación, a través do KOHA, das novas adquisicións e dos fondos dos departamentos.
- Corrección de erros no catálogo que non permiten unha busca eficaz no KOHA. Ampliaremos o apartado relativo á materia nos libros e no material audiovisual.
- Préstamo dos fondos durante os recreos.
- Difusión dos libros electrónicos. Temos cinco que poden ser levados en préstamo.

- Uso do lector de códigos de barras. Seguiremos colocando adhesivos cos códigos de barras do novo programa KOHA se non é posible finalizar o proceso durante este curso.
- Renovación do Proxecto Lector.
- Dotación de adhesivos aos libros do fondo de intercambio e aos volumes do fondo xeral.
- Expurgo. Realizaremos tres expurgos, un por avaliación. Algúns dos libros serán incluídos no depósito ubicado na aula do alumnado e outros doados ao punto de intercambio.
- Difusión das actividades organizadas pola Biblioteca, os Departamentos e O Equipo de Normalización Lingüística.
- Exposición e renovación periódica das novidades.
- Actualización do blog e dos contidos das redes sociais.
- Formación e organización do equipo de voluntariado.
- Abriremos unha canle de comunicación coas familias a través das redes sociais. Utilizaremos o programa Edixgal creando unha materia denominada Que pasa na biblio? Para que poidamos establecer unha comunicación bidireccional.

EDixgal:

Durante o curso 2018-19 comezamos a experiencia **eDixgal** no noso centro, implantando o proxecto no primeiro curso da ESO e acadando resultados satisfactorios. Continuamos con esta liña de traballo, no curso 2019-20, implementando eDixgal no 2º curso da ESO e, que se estendeu no curso 2021-22 a 3º e 4º ESO, abarcando deste xeito toda a ensinanza obrigatoria na actualidade.

Erasmus+

Erasmus+ é o programa europeo nos ámbitos da educación, a formación, a xuventude e o deporte para o período 2021-2027, no que fai especial fincapé na inclusión social, nas transicións ecolóxica e dixital, e no fomento da participación das persoas xoves na vida democrática.

Erasmus+ é o programa único que trata de impulsar as perspectivas laborais e o desenvolvemento persoal, ademais de axudar a os nosos sistemas de educación, formación e xuventude a proporcionar unha ensinanza e unha aprendizaxe que doten ás persoas das capacidades necesarias para o mercado laboral e a sociedade actual e futura.

No curso 2022-23 o noso centro participará en dous proxectos Erasmus+, que xa foron aprobados polo SEPIE:

- PROXECTO PRACTICUM DEPO 2022 (KA102 Movilidad de las personas por motivos de aprendizaje en el sector de Formación)
- LA IMPROVISACIÓN ORAL EN VERSO EN EUROPA (KA101: Movilidad de las personas por motivos de aprendizaje en el sector de Educación Escolar), coordinado polo CFR de A Coruña e no que participan,

6.2 IDIOMAS (CENTROS PLURILINGÜES, SECCIÓN BILINGÜES, CUALE,...)

O IES Marco do Camballón ten sección bilingüe na materia de Educación Física

IDIOMA	MATERIA	CURSOS
Inglés	Educación física	1º, 2º e 3º da ESO

7. MATERIAS DE LIBRE CONFIGURACIÓN

1º ESO	AUTORIZACIÓN XT
Investigación e tratamento da información	2016-17
Igualdade de xénero	2017-18
Oratoria	Catálogo

2º ESO	DATA AUTORIZACIÓN XT
Investigación e tratamento da información	2016-17
Regueifa e improvisación oral en verso	2016-17
Educación afectivo-sexual	2020-21

1º BAC	DATA AUTORIZACIÓN XT
Robótica	Catálogo
Iniciación ao debate I	2016-17
Iniciación á astronomía	2017-18

2º BAC	DATA AUTORIZACIÓN XT
Xeografía e historia de Galicia	Catálogo
Iniciación ao debate II	2017-18
Métodos estatísticos e numéricos	Catálogo

8. CRITERIOS PARA DESEÑAR, SELECCIONAR, ORGANIZAR E AVALIAR AS ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.

O Equipo Directivo facilitará ao/á Vicedirector/a aqueles recursos humanos e materiais, que estean á súa disposición, para a realización de actividades.

O profesorado con horas complementarias de colaboración co Departamento de Actividades Complementarias e Extraescolares colaborará nas actividades organizadas por este departamento cando lle sexa solicitado polo/a Vicedirector/a e en coordinación coa Xefatura de Estudos.

Os membros da comunidade educativa poderán participar nas actividades do departamento solicitándoo ao/á Vicedirector/a e en coordinación coa Xefatura de Estudos.

Critérios para a realización de actividades complementarias e extraescolares organizadas polo profesorado ou por un departamento

Considéranse complementarias aquelas actividades didácticas que se realizan co alumnado en horario lectivo e que, formando parte da programación, teñen carácter diferenciado polo momento, espazo ou recursos que utilizan. Así cabe considerar as visitas, traballo de campo, viaxes de estudo, conmemoracións e outras semellantes.

Considéranse actividades extraescolares aquelas que, sendo organizadas polo centro, entidades sen ánimo de lucro, asociacións culturais etc, se realizan fóra do horario lectivo. En ningún caso, o contido destas actividades pode ser igual ou similar ao dunha ensinanza oficial do currículo.

Para o desenvolvemento das actividades extraescolares que se realicen fóra da localidade onde está situado o centro, deberase contar cos seguintes requisitos:

1. Aprobación do Consello Escolar.
2. Autorización escrita do propio alumno/a maior de idade ou dos pais/nais ou titores legais do alumno/a menor de idade.
3. Os alumnos e alumnas serán acompañados polo profesorado correspondente na proporción dun profesor ou profesora por cada vinte alumnos. En calquera caso, o número mínimo de profesores e profesoras acompañantes será de dous.
4. O departamento ou profesor/a responsable de organizar a actividade será o encargado de buscar o profesorado acompañante. En todo caso, salvo causa extraordinaria, un dos acompañantes, polo menos, será dese departamento.
5. Os distintos departamentos procurarán organizar actividades conxuntas, sempre que sexa posible, para reducir custos. Tamén se poderá colaborar con outros centros para reducir custos.
6. As axudas económicas do profesorado que acompaña ao alumnado adaptaranse á normativa vixente (Decreto 144/2001, do 7 de xuño, sobre indemnizacións por razón de servizo

ao persoal con destino na Administración Autonómica de Galicia). Non obstante, no Consello Escolar do 23 de marzo de 2010 aprobáronse as seguintes contías para as axudas de custo e locomoción:

CONCEPTO	CONTÍA
Territorio estatal	
Por manutención	37,50 €
Media manutención	20,00 €
Levando todo incluído	10,00 €
No extranxeiro	
Por manutención	50,00 €
Media manutención	30,00 €
Levando todo incluído	18,00 €
Uso de vehículo particular	0,19 €/km

7. A organización e coordinación da excursión de fin de estudos (4º de ESO) é responsabilidade da Vicedirección e/ou titor/titores. O titor/a poderá delegar a organización noutro profesor que imparta clase no grupo.
8. As saídas organizadas para potenciar unha lingua estranxeira serán organizadas pola Vicedirección e polos departamentos correspondentes.

As actividades programadas e aprobadas con tempo suficiente, estarán expostas na sala do profesorado por trimestres.

O profesorado, cando organice unha actividade, entregará en Vicedirección o seguinte modelo cuberto.

SOLICITUDE DE ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES E COMPLEMENTARIAS

NOME DA ACTIVIDADE	
*ACT. EXTRAESCOLAR OU COMPLEMENTARIA	
GRUPOS DE ALUMNADO IMPLICADO	
Nº DE ALUMNOS/AS	
DATA DA ACTIVIDADE	
DURACIÓN DA ACTIVIDADE	
HORA DE SAÍDA - CHEGADA AUTOBÚS	
LUGAR	
CUSTO DA ACTIVIDADE	
DEPART. ORGANIZADORES	
RESPONSABLE DA ACTIVIDADE	
PROFESORADO ACOMPAÑANTE	
BREVE DESCRICIÓN DA ACTIVIDADE	

Aprobada a actividade , farase pública no taboleiro colocado ao efecto no corredor da sala do profesorado. Así mesmo, elaborárase unha lista do alumnado que participa na actividade.

Aspectos básicos de xestión das actividades complementarias e extraescolares

Planificación

Os departamentos didácticos especificarán nas súas programacións anuais a relación das actividades complementarias previstas tendo presente as seguintes consideracións:

1. Co fin de facilitar a organización do curso desde a Vicedirección, farán constar nas programacións, ademais da identificación da actividade, as datas aproximadas de realización e os cursos implicados.
2. As únicas actividades que se poderán engadir ao longo do curso serán as de carácter extraordinario, isto é, aquelas que dependan de convocatorias publicadas durante o curso.
3. É conveniente buscar a coordinación entre departamentos para rendabilizar as actividades.

Os departamentos didácticos serán os encargados de planificar as súas actividades, é dicir, correrá ao seu cargo concertar as visitas coas institucións ou organismos correspondentes, o que inclúe afixación de datas e horarios e a relación do alumnado implicado e do profesorado acompañante.

Nesta planificación, os departamentos terán en conta as seguintes cuestións:

1. Como norma xeral, para que unha actividade poida levarse a cabo debe estar implicado o 75 % do alumnado, aplicada esta porcentaxe de forma independente a cada unha das materias involucradas.
Nesta porcentaxe non se computarán os alumnos que por razóns disciplinarias non poidan asistir.
2. De maneira excepcional, esta porcentaxe non será de aplicación se a actividade é parte dun proxecto desenvolto no IES que implique a varios niveis.
3. Existe a posibilidade, previa petición ou non dos departamentos, de que a Dirección do centro poida vetar a participación nas actividades complementarias do alumnado con sancións disciplinarias.

Esta planificación comunicáraselle por escrito á Vicedirección como mínimo con dúas semanas de antelación á data de realización da actividade. Polo que a ela respecta, as súas responsabilidades serán a xestión do transporte, a xestión da recollida de achegas do alumnado e autorizacións e a comunicación pública da actividade nos taboleiros do profesorado, o que inclúe a elaboración das listas de asistentes etc.

Recollida de cartos e autorizacións:

1. Será responsabilidade da Vicedirección do centro.
2. A entrega das fotocopias ao alumnado do impreso de autorización para participar nestas actividades realizarase en canto sexa comunicada á Vicedirección a súa planificación por parte dos departamentos.
3. A entrega de cartos e autorizacións por parte do alumnado efectuarase no prazo sinalado no impreso da autorización. Serán os responsables da actividade os encargados de recoller os cartos ou xustificantes bancarios do ingreso e as autorizacións e entregalos ao/á Vicedirector/a ou ao/á Secretario/a.

4. Enténdese que, de non mediar causa xustificada e por escrito, os cartos entregados non serán devoltos ao alumnado no caso de que este decida non participar a posteriori na actividade.

5. A anulación da actividade implica a devolución dos cartos recadados.

Especificacións para o día da actividade

1. O alumnado que non participe nela permanecerá na aula co profesorado correspondente á hora lectiva (ou, na súa ausencia, co profesorado de garda).

2. Aquelas actividades desenvolvidas dentro do centro e que non supoñan desembolso económico serán obrigatorias para o alumnado ao que se dirixe. Neste caso, o alumnado será acompañado polo profesorado que nese momento teña clase co grupo e/ou polo profesor/a organizador/a de dita actividade.

3. En ningún caso se poderá impartir materia nova ao alumnado que quedou no centro en prexuízo do que participa na actividade.

4. É requirimento inescusable acudir puntualmente ás actividades; no caso de retrasos inxustificadas, pérdese o dereito á asistencia (e, consecuentemente, non existe posibilidade de reclamar a devolución dos cartos).

Despois da actividade

Tras a actividade, tanto o profesorado como unha representación do alumnado que participou nela realizarán unha valoración por escrito; esta valoración será entregada á Vicedirección co obxecto de elaborar a memoria do curso e a planificación do vindeiro.

Indicacións específicas para as actividades complementarias desenvolvidas no centro ou no ámbito do concello

1. O profesorado acompañante do alumnado será, en principio, o asignado polo departamento. No caso de actividades moi numerosas, o profesorado implicado será o que tivese clase co alumnado nas respectivas horas abrangidas pola actividade.

2. O profesorado de garda será responsable do alumnado que non participe na actividade.

Indicacións específicas para as actividades complementarias asociadas á celebración do magosto, Nadal, Entroido, Semana Santa e fin de curso

1. Estas datas poden ser obxecto de celebracións excepcionais organizadas tanto polo profesorado como polo alumnado.

2. Tanto o profesorado como o alumnado encargaranse de comunicar calquera previsión de actividades á Vicedirección do centro cunha semana de adianto á data correspondente, como mínimo.

3. O profesorado ten a obriga de cumprir co seu horario nas devanditas datas.

Indicacións específicas para a regulación das actividades complementarias

1. Como norma xeral, nos 15 días lectivos previos á data de cada avaliación **non se poderán realizar** actividades extraescolares ou complementarias que interfiran co horario lectivo, salvo que as probas da avaliación estean rematadas. **De xeito excepcional** e sempre consensuadas cos profesores/as das materias afectadas, poderíanse levar a cabo actividades propostas por entidades, procesos concursivos ou agrupacións culturais externos ao centro cunha data fixa e sen posibilidade de desenvolverse noutra data.

2. Establecerase un número máximo de horas por trimestre ou por curso para cada materia e grupo que se poderán ceder para actividades (15%). A Vicedirección e/ou profesor/a interesado levará conta

das horas de cada materia que se ceden para cada actividade.

3. No caso de que se propoña unha actividade que conleve a superación do límite nunha ou varias materias, dita actividade poderá realizarse sempre e cando se acade un acordo co profesorado das materias afectadas para que dalgún xeito poida recuperar as horas cedidas, no caso de que así o solicítase.

4. Á hora de encaixar unha actividade no cupo horario respectarase a orde de solicitude, pero terán preferencia as solicitudes de departamentos que non teñan xa organizada outra actividade para ese grupo e trimestre e quedarán nunha lista de espera por se algunha actividade prevista non sepuidera finalmente realizar.

5. As solicitudes deberán incluír as datas fixas. Se finalmente, polo motivo que sexa, unha actividade non se pode realizar na data prevista, poderá moverse a outra sempre e cando non haxa algunha outra actividade en lista de espera.

Indicacións específicas para a excursión de fin de curso (4º de ESO)

Criterios de organización da viaxe de estudos

1. A viaxe de estudos é unha actividade proposta polo centro e organizada polo/s titor/es en coordinación co vicedirector. Estes analizarán a conveniencia ou non da súa organización vistas as circunstancias concurrentes en cada curso escolar.

2. Ten como obxectivos o enriquecemento cultural e a convivencia entre o alumnado, aproveitándose estas viaxes para visitar monumentos, museos, xardíns botánicos, parques naturais, industrias etc.

3. As datas de realización deberán marcarse coa suficiente antelación para planificar exames, exames de pendentes etc.

4. Por parte do/a responsable de Actividades Complementarias e Extraescolares, ofreceranse ao alumnado rutas alternativas que fomenten a máxima participación.

5. As datas de realización da viaxe estarán en función do lugar que se visite e da menor interrupción da actividade lectiva.

6. Poderán participar nestas actividades todos os/as alumnos/as, agás aqueles que fosen suspendidos deste dereito por decisión do/a Director/a ou o/a Xefe/a de Estudos, unha vez oídos o/a alumno/a e o/a titor/a.

Consideracións sobre o comportamento do alumnado na viaxe de estudos

1. Durante a viaxe o alumnado deberá cumprir con todo rigor o programa de actividades establecido, mantendo en todo momento un comportamento correcto e respectando aos seus compañeiros/as e profesores/as, así como ás persoas e costumes do lugar visitado.

2. O alumnado deberá respectar as seguintes prohibicións expresas: consumo de alcohol, consumo e distribución de calquera tipo de drogas. Tampouco se permitirá que provoque altercados ou escándalos e que non respecte o mobiliario e as instalacións dos lugares que se visitan.

3. O non cumprimento das normas anteriores terá as seguintes consecuencias:

- Expulsión inmediata da viaxe e regreso do/a alumno/a ao seu domicilio. O custo económico desta medida correrá a cargo do/a alumno/a.
- Apertura de expediente disciplinario.

O custo económico dos danos provocados polo mal uso das instalacións será aboado polo/a alumn

9. CANAIS DE COMUNICACIÓN COAS FAMILIAS E ALUMNADO

Información sobre as programacións

O profesorado informará o alumnado das programacións docentes da súa materia ou ámbito. Esta información básica incluíra os estándares mínimos avaliábeis e os criterios, procedementos e instrumentos de avaliación e cualificación. Así mesmo, a principio de curso o Xefe/a de Departamento dará a coñecer á comunidade educativa a programación didáctica do seu departamento publicándoa na web oficial do centro.

Uso da axenda escolar

O uso da axenda escolar como canle de comunicación coas familias está moi arraigado na educación primaria. Por iso, algúns titores/as optan por utilizar esta ferramenta tamén no 1º curso da ESO, xa que tanto o alumnado como os seus titores legais están afeitos a esta dinámica de comunicación.

En calquera caso, o centro non ten nada regulado ao respecto, é dicir, o seu uso non é obrigado, senón que queda a criterio do titor/a.

Obviamente, a medida que o alumnado avanza en idade e, polo tanto, en autonomía, esta ferramenta perde utilidade.

Titorías nais, pais o titor/a legal

Todos os titores/as teñen asignada no seu horario unha hora de atención a nais, pais ou titores legais do alumno/a, que lle comunicarán ás familias nunha reunión que se producirá a principios de curso. Esta información estará exposta, ademais, na páxina web do centro.

A comunicación entre os titores/as e as familias é indispensable no proceso educativo, xa que lembremos que algunhas das súas funcións son as seguintes:

- Proporcionarlle ao alumnado e aos pais e nais, información documental ou, no seu defecto, onde poden consultar todo o referente ao calendario escolar, horarios, horas de titoría, actividades extraescolares e complementarias previstas, programas escolares, criterios de avaliación do grupo, criterios de promoción e/ou titulación do centro.
- Facilitar a cooperación educativa entre o profesorado e os pais e nais do alumnado.
- Controlar as faltas de asistencia e puntualidade do alumnado e ter informados ao Xefe/a de Estudos, aos pais e nais do alumnado menor de idade e do alumnado maior de idade que o autorice por escrito.
- Implicar ás familias nas actividades de apoio e aprendizaxe e orientación dos seus fillos/as.

Páxina web

O centro conta con páxina web propia, que utiliza para publicar toda aquela información que considera de interese para a comunidade educativa. Pódese visitar na seguinte ligazón:

<http://www.edu.xunta.gal/centros/iesmarcocamballon/>

Abalar móbil

A Xunta de Galicia, coa finalidade de aumentar o acercamento entre o profesorado e as familias, ofrece **abalarMóbil**. Trátase dunha aplicación que permite ás familias consultar a información dos seus fillos a través do teléfono móbil dende calquera lugar, de forma cómoda e rápida.

abalarMóbil é unha aplicación que se pode instalar tanto no teléfono móbil como nunha tablet, e que permite ás familias consultar a información de calquera dos seus fillos a través destes dispositivos.

A descarga desta aplicación faise dende **Apple store** (se o sistema operativo é IOS) ou dende **Play Store** (se o sistema operativo é Android).

As familias que descarguen abalarMóbil van poder dispoñer das seguintes funcionalidades:

- Acceder aos datos persoais
- Consultar as cualificacións
- Consultar e xustificar as faltas de asistencia
- Consultar as faltas de conduta
- Solicitar unha cita de tutoría
- Consultar os datos do centro educativo
- Consultar os avisos ou notificacións por parte do profesorado ou do centro educativo.
- Consultar as incidencias creadas polo profesorado
- Modificar o idioma da aplicación

A aplicación abalarMóbil está dispoñible para os pais, nais e tutores legais do alumnado matriculado nos centros educativos de Galicia de educación infantil, primaria, secundaria, bacharelato e ciclos formativos. Tamén poden acceder os estudantes cando son legalmente responsables de si mesmos.

ANPA

La Asociación de Nais e Pais (ANPA) dos alumnos do IES Marco do Camballón debe ser un motor para a dinámica escolar e debe desenvolver o seguinte tipo de accións:

- **Informativas:** debe establecer vías de comunicación entre o propio centro e as familias, para proporcionarlles información relativa á organización do centro, á lexislación, ao funcionamento do consello escolar, á organización das actividades extraescolares, do comedor e do transporte escolar, etc.
- **Formativas:** outra das funcións principais desta asociación é a de formar ás familias nos proxectos educativos do centro e no seguimento da evolución académica dos seus fillos.
- **De representación:** esta función pódese dar no consello escolar (órgano colexiado de participación e xestión do centro) e nas reunións puntuais coa dirección.

10. AVALIACIÓN DO ALUMNADO

I. DATAS DAS AVALIACIÓNS

	ESO	BAC		CM APSD-SOLCA		FP BÁSICA	
		1º	2º	1º	2º	1º	2º
AVAL. INICIAL	13/10/2022						
1ª AVAL	29/11/2022	29/11/2022		29/11/2022		29/11/2022	
2ª AVAL	9/03/2023	9/03/2023	9/03/2023	9/03/2023	14/03/2023	9/03/2023	30/03/2023
3ª AVAL/ORDINARIA	06/06/2023	06/06/2023	Pendente ABAU	06/06/2023			
AVAL FINAL	22/06/2023			22/06/2023		08/06/2023	22/06/2023
AVAL EXTRAORDINARIA		22/06/2023	22/06/2023			22/06/2023	

As probas finais da ESO e as probas finais da convocatoria extraordinaria de bacharelato e o primeiro curso da formación profesional básica realizaranse entre o 19 e o 21 de Xuño 2023

PENDENTES			
1ª proba	Xuntanza de seguimento	2ª proba	Avaliación
Do 16 ao 20 de xaneiro de 2023	26/01/23	Do 2ao5 de maio de 2023	9/05/23

II. AVALIACIÓN INICIAL

A avaliación inicial diagnóstica, serve para determinar a “líña base” sobre o nivel de coñecementos, motivacións, actitudes, intereses, expectativas, dificultades, etc. do alumnado. Sen dúbida, permítelle ao profesorado reorganizar o programa formativo e fixar os obxectivos da aprendizaxe dun modo realista e operativo, en función do diagnóstico realizado. A avaliación inicial é esencial para que o rendemento académico sexa aceptable e que a aprendizaxe sexa significativa.

En esencia, a avaliación inicial que se levará a cabo no centro a mediados do mes de outubro, proporcionaralle ao equipo docente dun instrumento de avaliación das capacidades e dos coñecementos que posúe o alumnado que se incorpora aos novos curso, a fin de abordar o proceso educativo con garantías, así como prever e anticipar axustes individuais (atención á diversidade). Poderíase dicir que é un xeito de obter a información precisa para identificar as necesidades do grupo ao inicio do curso, ciclo ou unidade didáctica para adecuar o programa ás capacidades do alumnado.

As principais características da avaliación inicial son as seguintes:

- Realízase ao principio de curso, para cada nivel educativo.
- Ten carácter orientativo
- Serve para coñecer a situación de partida do alumnado e da clase.
- Cada profesor/a aporta datos sobre a súa visión do grupo e de cada alumno/a.
- Permite o axuste das estratexias didácticas e pedagóxicas.
- Permite confrontar o que se ensina respecto do que se aprende.
- Orienta a programación, a metodoloxía a empregar, a organización da aula, as actividades a desenvolver, etc.

Entre os aspectos sobre os que é convinte recoller información, salientamos os seguintes:

Características do alumno/a	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude • Motivación • Intereses • Estilo de aprendizaxe • Habilidades sociais • Autoconcepto
Características del alumno/a	<ul style="list-style-type: none"> • Datos salientables da familia • Datos destacables do contorno social
Contexto educativo	<ul style="list-style-type: none"> • Aula: dinámica grupal • Centro: historia escolar • Profesorado
Competencia curricular	<ul style="list-style-type: none"> • Áreas instrumentais: <ul style="list-style-type: none"> – Lectura – Escritura – Resolución de problemas • Coñecementos e procedementos básicos de cada materia

Por outra banda, cabe dicir que o profesorado conta con múltiples instrumentos para realizar a avaliación inicial: probas escritas, debates, observación na aula os primeiros días de clase, entrevistas, test de actitudes, test sociométricos, informes dos equipos de orientación, cuestionarios realizados polo profesorado, entrevistas dos titores coas familias, xogos, análise de producións realizadas polo

alumnado (resumos, traballos, cadernos de clase, resolución de exercicios e problemas, probas orais, motrices, plásticas, musicais, etc.), autoavaliación, actividades de tutoría, etc.

Unha vez realizada a avaliación inicial, o coñecemento das características básicas e necesidades do alumnado vaille permitir ao equipo docente tomar unha serie de decisións relativas a:

- i. Planificar e programar as actividades docentes.
- ii. Adoptar medidas de atención á diversidade nas aulas.
- iii. Seleccionar metodoloxías a empregar nas aulas.

III. CRITERIOS XERAIS DE PROMOCIÓN DO ALUMNADO DE CURSO/ETAPAESO/BAC/FP/ FP BÁSICA

Criterios de promoción en ESO

- Ao finalizar cada un dos cursos da etapa e como consecuencia do proceso de avaliación, o equipo docente da alumna ou do alumno, na sesión de avaliación final, decidirá sobre a súa promoción. A decisión será adoptada de xeito colexiado, atendendo á consecución dos obxectivos, ao grao de adquisición das competencias establecidas e á valoración das medidas que favorezan o progreso da alumna ou do alumno, e tendo en conta os criterios de promoción.
- Para os efectos do disposto no punto anterior, acadará a promoción dun curso a outro o alumnado que superase as materias ou os ámbitos cursados ou teña avaliación negativa nunha ou dúas materias, considerándose para o cómputo as materias non superadas do propio curso e as de cursos anteriores. Ademais de nos casos anteriores, o equipo docente poderá decidir a promoción dunha alumna ou dun alumno, sempre que se cumpran tamén todas as condicións seguintes:
  - i. Que a media aritmética das cualificacións obtidas en todas as materias en que estea matriculada ou matriculado nese ano académico sexa igual ou superior a cinco.
  - ii. Que o equipo docente considere que a natureza das materias non superadas lle permite seguir con éxito o curso seguinte.
  - iii. Que o equipo docente considere que ten expectativas favorables de recuperación.
  - iv. Que o equipo docente considere que a devandita promoción beneficiará a súa evolución académica.
- O alumnado que acade a promoción de curso con materias sen superar deberá seguir un plan de reforzo en cada unha desas materias, destinado á súa recuperación e á súa superación.
- A partir do curso 2022-23, para a elaboración e o seguimento do plan de reforzo a que se refire o punto anterior, seguirase o establecido no artigo 51 da Orde do 8 de setembro de 2021, pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.
- O alumnado que non acade a promoción permanecerá un ano máis no mesmo curso. A permanencia no mesmo curso considerárase unha medida de carácter excepcional e tomarase logo de esgotar as medidas ordinarias de reforzo e apoio para superar as dificultades de aprendizaxe da alumna ou do alumno. En todo caso, a permanencia no mesmo curso planificarase de maneira que as condicións curriculares se adapten ás necesidades do alumnado e estean orientadas á superación das dificultades detectadas, así como ao avance e ao afondamento nas aprendizaxes xa adquiridas. Estas condicións recolleranse nun plan específico personalizado con cantas medidas se consideren adecuadas para este alumnado.

- Dende o curso 2022-23, para a elaboración e o seguimento do plan específico personalizado a que se refire o punto anterior, seguirase o establecido no artigo 52 da Orde do 8 de setembro de 2021, pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.
- En todo caso, a alumna ou o alumno poderá permanecer no mesmo curso unha soa vez, e dúas veces como máximo ao longo do ensino obrigatorio. De xeito excepcional poderase permanecer un ano máis no cuarto curso, aínda que se esgotase o máximo de permanencia, sempre que o equipo docente considere que esta medida favorece a adquisición das competencias establecidas para a etapa. Neste caso poderase prolongar un ano o límite de idade a que se refire o artigo 4.2 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.

Criterios de promoción no bacharelato

- Ao finalizar o primeiro curso da etapa e como consecuencia do proceso de avaliación, o equipo docente de cada alumna ou alumno adoptará a decisión sobre a súa promoción ao segundo curso.
- As alumnas e os alumnos acadarán a promoción de primeiro a segundo de bacharelato cando superen as materias cursadas ou teñan avaliación negativa en dúas materias como máximo.
Para os efectos deste punto, só se computarán as materias que como mínimo a alumna ou o alumno deben cursar en cada un dos bloques. No bloque de materias de libre configuración autonómica só se computará Lingua Galega e Literatura, con independencia de que as alumnas e os alumnos poidan cursar máis materias do devandito bloque.
- O alumnado que acade a promoción ao segundo curso con materias pendentes deberá matricularse delas e cursalas ao longo do curso. Os centros educativos organizarán as consecuentes actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes tendo en conta que a avaliación destas materias terá que ser anterior á das materias de segundo curso.
- As alumnas e os alumnos do primeiro curso de bacharelato que non cumpran as condicións de promoción establecidas deberán matricularse de todas as materias e repetir o curso na súa totalidade.
- A superación das materias de segundo curso que se indican no anexo VI do Decreto 86/2015, do 25 de xuño, estará condicionada á superación das correspondentes materias de primeiro curso indicadas no devandito anexo, por implicar continuidade.
Non obstante, o alumnado poderá matricularse de materias troncais de opción ou específicas de segundo curso sen cursar a correspondente materia de primeiro curso, sempre que o profesorado que a imparta considere que a alumna ou o alumno reúne as condicións necesarias para poder seguir con aproveitamento a materia de segundo. En caso contrario, deberá cursar a materia de primeiro curso, que terá a consideración de materia pendente, aínda que non será computable para os efectos de modificar as condicións en que acadou a promoción a segundo.
- As alumnas e os alumnos que ao termo do segundo curso tivesen avaliación negativa nalgunhas materias poderán matricularse delas sen necesidade de cursar de novo as materias superadas ou poderán optar, así mesmo, por repetir o curso completo. Neste último caso, non se manterán as cualificacións das materias do devandito curso que a alumna ou o alumno tivera superado previamente.

Criterios de promoción en Ciclos Formativos

- O alumnado poderá formalizar a matrícula no segundo curso cando teña superados todos os módulos do primeiro curso ou se a suma da duración do módulo ou dos módulos pendentes non supera as 300 horas.
- En todo caso, cando un alumno ou unha alumna non logren a promoción deberán repetir os módulos profesionais non superados, para o cal deberán formalizar a matrícula no mesmo curso e se incorporarán ao grupo de alumnado correspondente.
- O alumnado que, logo da repetición de primeiro curso no mesmo centro, non obtiver avaliación positiva para a promoción ao segundo curso ou que, despois da repetición do segundo curso no mesmo centro, non conseguise titularse por ter módulos pendentes de primeiro e/ou de segundo, poderá completar os módulos profesionais non superados e, así, concluír os seus estudos solicitando a admisión noutro centro. Non obstante, poderase formalizar unha terceira ou unha cuarta matrícula do mesmo curso no mesmo centro, sempre que existan prazas dispoñibles e non haxa listaxe de espera.
- Para a realización do módulo de Formación en Centros de Traballo, é necesaria a avaliación positiva en todos os restantes módulos profesionais que compoñen o ciclo formativo.
- O alumnado de 2º curso que non poida acceder á FCT no período ordinario por ter módulos pendentes de 1º e/ou 2º curso poderá recuperalos neste mesmo período. Para este fin, o equipo docente asignaralle unha serie de actividades de recuperación para os módulos non superados, con indicación expresa da data final en que serán avaliados.
- Se o/a alumno/a non superou positivamente o módulo abandonará a empresa sen poder realizar a FCT ata que teña superado o citado módulo.

Criterios de promoción na FP básica

- O alumnado matriculado nun centro terá dereito a un máximo de dúas convocatorias anuais en cada un dos catro anos en que pode estar a cursar estas ensinanzas para superar os módulos en que estea matriculado, excepto o módulo de formación en centros de traballo, que poderá ser obxecto de avaliación unicamente en dúas convocatorias.
- Os alumnos e as alumnas, sen superaren o prazo máximo establecido de permanencia, poderán repetir cada curso unha soa vez como máximo, aínda que, excepcionalmente, poderán repetir un dos cursos unha segunda vez, logo do informe favorable do equipo docente.
- O alumno ou a alumna poderá obter a promoción a segundo curso cando os módulos profesionais asociados a unidades de competencia pendentes non superen o 20% do horario semanal e superase o Módulo de Comunicación e Sociedade I ou o Módulo de Ciencias Aplicadas I (Decreto 107/2014 de 4 de setembro); con todo, deberá matricularse dos módulos profesionais pendentes de primeiro curso. Os centros docentes deberán organizar as consecuentes actividades de recuperación e avaliación dos módulos profesionais pendentes.
- O módulo de formación en centros de traballo, con independencia do momento en que se realice, avaliarase logo de alcanzada a avaliación positiva nos módulos profesionais asociados ás unidades de competencia do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais incluídas no período de formación en centros de traballo correspondente.

IV. CRITERIOS DE TITULACIÓN

Crterios de titulación en ESO

- Ao finalizar o cuarto curso da etapa e como consecuencia do proceso de avaliación, o equipo docente da alumna ou do alumno, na sesión de avaliación final, decidirá sobre a súa titulación. A decisión será adoptada de xeito colexiado, atendendo á adquisición das competencias establecidas e á consecución dos obxectivos da etapa, sen prexuízo do establecido no artigo 7.2 da Orde 25 de xaneiro de 2022, e tendo en conta os criterios de titulación.
- Para os efectos do disposto no punto anterior, obterá o título de graduado en educación secundaria obrigatoria o alumnado que supere todas as materias ou ámbitos cursados. Ademais de no caso anterior, o equipo docente poderá decidir a obtención do título por parte dunha alumna ou dun alumno, sempre que se cumpran tamén todas as condicións seguintes:
  - i. Que a media aritmética das cualificacións obtidas en todas as materias en que estea matriculada ou matriculado nese ano académico sexa igual ou superior a cinco.
  - ii. Que a xuízo do equipo docente a alumna ou o alumno adquirise as competencias establecidas.
  - iii. Que a xuízo do equipo docente a alumna ou o alumno alcanzase os obxectivos da etapa.
- O título de graduado en educación secundaria obrigatoria será único e expedirase sen cualificación.
- As alumnas e os alumnos recibirán, ao concluíren a súa escolarización na educación secundaria obrigatoria, unha certificación oficial en que constará o número de anos cursados e o nivel de adquisición das competencias da etapa.
- O alumnado que, logo de finalizado o proceso de avaliación do cuarto curso de educación secundaria obrigatoria, non obteña o título e supere os límites de idade establecidos no artigo 4.2 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, tendo en conta así mesmo a prolongación excepcional da permanencia na etapa que prevé a propia lei no artigo 28.5, poderao facer nos dous cursos seguintes a través da realización de probas ou actividades personalizadas extraordinarias das materias que non superase, de acordo co currículo establecido e coa organización e instrucións que dispoña a Secretaría Xeral de Educación e Formación Profesional.

Crterios de titulación en bacharelato

- O título de bacharel acredita o logro dos obxectivos establecidos para a etapa e a adquisición das competencias correspondentes.
- Para obter o título de bacharel cumprirá a avaliación positiva en todas as materias dos dous cursos de bacharelato.
- Excepcionalmente, o equipo docente poderá decidir a obtención do título de bacharel por unha alumna ou un alumno que superase todas as materias agás unha, sempre que se cumpran ademais todas as condicións seguintes:
  - a) Que o equipo docente considere que a alumna ou o alumno alcanzou as competencias e os obxectivos vinculados a ese título.
  - b) Que non se produciu unha inasistencia continuada e non xustificada por parte da alumna ou do alumno na materia.Considerarase inasistencia continuada condo un alumno/a se ausente máis dun 10 % da carga horaria da materia ao longo do curso.

c) Que a alumna ou o alumno se presentou ás probas e realizou as actividades necesarias para a súa avaliación, incluídas as da convocatoria extraordinaria.

d) Que a media aritmética das cualificacións obtidas en todas as materias da etapa cursadas que como mínimo se requiran para a obtención do título pola modalidade pola que se remata sexa igual ou superior a cinco. Neste caso, para os efectos do cálculo considerarase a nota numérica obtida na materia non superada.

- O título de bacharel será único e expedirase con expresión da modalidade cursada e da nota media obtida, que se obterá calculando a media aritmética das cualificacións de todas as materias cursadas, expresada nunha escala de 0 a 10 con dous decimais, redondeada á centésima.
- Para os efectos do cálculo da nota media para o alumnado que cambia de modalidade ou de materia en segundo curso, só se terán en conta as cualificacións das materias cursadas que como mínimo se requiran para a obtención do título pola modalidade pola que se remata.

Criterios de titulación en Ciclos Formativos

- A superación dun ciclo formativo requirirá a avaliación positiva en todos e cada un dos módulos profesionais que o compoñen.
- O alumnado que non supere na súa totalidade as ensinanzas do ciclo formativo recibirá un certificado académico dos módulos profesionais superados, que terá efectos de acreditación parcial acumulable das competencias profesionais adquiridas.
- A nota final do ciclo formativo será a media aritmética das cualificacións numéricas obtidas en cada un dos módulos, expresada con dous decimais. Os módulos profesionais validados ou exentos non se computarán para os efectos do cálculo da cualificación final do ciclo formativo.

Titulación, certificación e acreditación na formación profesional básica

- Para a obtención do título profesional básico cumprirá superar todos os módulos.
- O título profesional básico terá valor académico e profesional e permitirá o acceso aos ciclos formativos de grao medio.
- A superación da totalidade dos módulos incluídos nun ciclo de formación profesional básica conducirá á obtención do título de graduado en educación secundaria obrigatoria.
- Os alumnos e as alumnas que finalicen os seus estudos sen obter o título profesional básico recibirán a certificación académica dos módulos profesionais superados, que terá efectos académicos e de acreditación parcial acumulable das competencias profesionais adquiridas en relación co Sistema Nacional de Cualificacións e Formación Profesional.
- O título profesional básico terá os mesmos efectos laborais que o título de graduado en educación secundaria obrigatoria para o acceso a empregos públicos e privados.
- Os títulos profesionais básicos non constitúen unha regulación do exercicio de profesión regulada ningunha.
- No caso de que o perfil profesional inclúa a posibilidade de desempeñar profesións reguladas ou exixencias específicas para unha ocupación concreta, recolleranse, como información complementaria en cada título de formación profesional básica, sen menoscabo do disposto no punto anterior.
- A formación conducente á obtención dos títulos profesionais básicos capacitará para levar a cabo as funcións de nivel básico de prevención de riscos laborais recollidas no artigo 35 do Real decreto 39/1997, do 17 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento dos Servizos de Prevención, e na normativa vixente en materia de prevención de riscos laborais.

V. PROCEDIMIENTO PARA A ACREDITACIÓN DE COÑECEMENTOS PREVIOS EN BACHARELATO

ORDE do 24 de xuño de 2008 pola que se desenvolve a organización e o currículo dos ensinos de bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

Nas materias de contidos progresivos: debuxo artístico I e II, debuxo técnico I e II, análise musical I e II, tecnoloxía industrial I e II, matemáticas I e II, grego I e II, latín I e II será preciso a superación da de primeiro curso para poder ser avaliada a de segundo.

Será preciso acreditar os coñecementos previos que se indican para ser avaliado nas materias seguintes: física, química e electrotecnia de segundo, precisarán de física e química de primeiro; bioloxía e ciencias da terra e ambientais de segundo, precisarán de bioloxía e xeoloxía de primeiro. Esta acreditación poderán realizarse cursando e aprobando a materia correspondente de primeiro ou a través do procedemento establecido para ese efecto polos departamentos didácticos correspondentes; procedemento que consistirá na superación dunha proba específica ou no desenvolvemento e superación de traballos que versarán sobre aqueles contidos incluídos nas correspondentes materias de primeiro e dos que parten as citadas materias de segundo.

ORDE do 5 de maio de 2011 pola que se regulan determinados aspectos relativos ao desenvolvemento do bacharelato e complementábase a normativa sobre esta etapa.

Artigo 3. Elección no segundo curso de materias de modalidade de contidos progresivos.

1. O alumnado poderán cursar en segundo unha materia de modalidade que, polos seus contidos progresivos, requira dalgunha materia de primeiro que non cursase, sempre que curse simultaneamente a materia de primeiro coa que se vincula. A materia do primeiro curso non será computable a efectos de modificar as condicións nas que o alumno promocionou ao segundo curso. Nos casos nos que, por motivo da organización do centro, o alumnado de segundo curso non poida asistir á clase da materia de primeiro, esta materia tratarase de forma análoga ás pendentes e o departamento didáctico que a imparte propoñeralle un plan de traballo con expresión dos contidos mínimos esixibles e das actividades recomendadas e programará probas parciais para verificar a superación desa materia.
2. Será requisito indispensable a previa superación da materia do primeiro curso para poder ser avaliado na materia de segundo.

Artigo 4. Elección no segundo curso de materias de modalidade que precisan da acreditación de coñecementos previos.

1. O alumnado poderán cursar en segundo materias que precisen da acreditación de coñecementos previos dalgunha materia non cursada en primeiro. Esta acreditación poderase realizar cursando simultaneamente a materia de primeiro coa que se vincula ou mediante o procedemento establecido para as materias previstas no artigo 3 da Orde do 24 de xuño de 2008 pola que se desenvolve a organización e o currículo dos ensinos de bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia e no artigo 2.2 da Orde do 23 de xuño de 2009 pola que se amplía a oferta de materias optativas do bacharelato.
2. En caso de cursar simultaneamente as materias de primeiro e de segundo, a materia de primeiro non será computable a efectos de modificar as condicións nas que o alumno promocionou ao segundo curso. Nos casos nos que, por motivo da organización do centro, o alumnado de segundo

curso non poida asistir a clase da materia de primeiro, esta materia tratarase de forma análoga ás pendentes e o departamento didáctico que a imparte propoñerlle un plan de traballo con expresión dos contidos mínimos esixibles e das actividades recomendadas e programará probas parciais para verificar a superación desa materia. Será requisito indispensable a previa superación da materia do primeiro curso para poder ser avaliado na materia de segundo.

3. A acreditación dos coñecementos previos terá como único efecto habilitar para cursar e ser avaliado na materia de segundo cando se logre mediante o procedemento establecido para as materias previstas no artigo 3 da Orde do 24 de xuño de 2008 pola que se desenvolve a organización e o currículo dos ensinos de bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia e no artigo 2.2 da Orde do 23 de xuño de 2009 pola que se amplía a oferta de materias optativas do bacharelato. Desta circunstancia deixarase constancia mediante unha dilixencia, segundo o modelo do anexo I, no historial académico, no expediente académico e, no seu caso, no informe persoal por traslado. A cualificación ou o resultado obtido por este procedemento non se terán en conta para o cálculo da nota media do bacharelato. En ningún caso poderá considerarse superada esta materia a efectos do cumprimento das seis materias de modalidade esixibles para a obtención do título.

VI. PROTOCOLO PARA A ELABORACIÓN DE PLANS ESPECÍFICOS PARA ALUMNADO QUE PERMANEZA UN ANO MÁIS NO CURSO

O alumnado que non promocioe de curso seguirá un plan específico personalizado, orientado á superación das dificultades detectadas no curso anterior. Cada profesor/a establecerá os reforzos necesarios para o alumnado que o necesite e deixará constancia na memoria final do departamento.

VII. CRITERIOS XERAIS PARA TRATAMENTO DAS MATERIAS PENDENTES

O centro, dentro da liña 01 QUÉDA-T, dos contratos-programa INCLÚE, vén desenvolvendo nos últimos anos un proxecto denominado “Plan de atención a pendentes”, cuxos obxectivos son os seguintes:

1. Reducir os niveis de fracaso e abandono escolar prematuro provocados pola acumulación de materias pendentes.
2. Atender de xeito máis individualizado e adecuado o alumnado con materias pendentes, tratando de activar a súa motivación e o seu nivel de responsabilidade no propio proceso de aprendizaxe, ademais de axudalos a superar as súas dificultades para aprender, incidindo especialmente na adquisición de competencias básicas.
3. Impulsar o emprego de adaptacións, innovacións e recursos metodolóxicos que se axusten ás necesidades educativas deste alumnado en risco de abandono.
4. Impulsar o uso das plataformas de ensino virtual e o correo corporativo de centro entre o alumnado do plan, non só co obxectivo xeral de centro de promoción das novas tecnoloxías e da alfabetización dixital, senón tamén como medida para encarar baixas de alumnado, peche de aulas ou incluso de centro que se poida dar como consecuencia de pandemia, como ten acontecido no pasado recente.
5. Implicar ás familias no proceso de aprendizaxe e integración dos seus fillos e fillas no sistema educativo.

Durante o proceso de implantación deste Plan de atención a pendentes, a comisión de coordinación pedagóxica do centro aprobou os seguintes instrumentos e criterios de avaliación de pendentes, comúns a todos os departamentos didácticos:

INSTRUMENTOS E CRITERIOS DE AVALIACIÓN DE PENDENTES 2022-23

a) Instrumentos de avaliación

1. Tarefas semanais

- A xestión da entrega, recollida, corrección e avaliación das tarefas farase a través do mail do dominio do centro:
  1. Os departamentos implicados entregarán as tarefas ao coordinador antes da data marcada no calendario.
  2. A persoa coordinadora enviará as tarefas por mail ó alumnado e encargarse de que os alumnos accedan a elas.
  3. O alumnado devolverá as tarefas resoltas ao coordinador de forma física .
  4. O coordinador entregará a cada Xefe de Departamento as tarefas correspondentes , para proceder á súa corrección e avaliación.
- O total de **entregas previstas para todo o curso é de 12**, seguindo o calendario fixado.
- Déixanse libres as semanas de exames das avaliacións ordinarias e mais as de exames específicos de pendentes de xaneiro.
- Para facilitar a coordinación e o seguimento do alumnado, as xefaturas de departamento recibirán un calendario de entregas.
- Correccións: o profesorado corruxará as tarefas antes das datas fixadas no calendario.

2. Exame/s

- Cada departamento indicará claramente se vai realizar dous exames (**xaneiro e maio**) ou só o oficial (obrigatorio) de maio .
- Os departamentos deberán:
  - Explicar con claridade os contidos de cada exame (en consonancia coas tarefas que se vaian realizando).
  - Establecer con claridade como computa cada exame na cualificación final.
  - Comprobar que o **alumnado entregou como mínimo 4 tarefas das 6 propostas antes de cada un dos exames ou 8 de 12 no caso dos departamentos que só fagan un exame**. Se non cumpriu con este requisito mínimo, perdería o dereito a esta proba.
- **Cando un alumno/a acade unha nota menor que 5 na cualificación global do plan de pendentes, terá dereito a realizar unha proba extraordinaria na que se examinará de toda a materia.**
- **En calquera caso, os exames axustaranse sempre aos contidos mínimos establecidos nas respectivas programacións.**

b) Criterios de cualificación do plan de pendentes:

1. Tarefas: **50% da cualificación global**.
2. Exame/s parciais: **50% da cualificación global**. Cada un dos departamentos que realice dous exames debe especificar o seu sistema de cómputo dentro deste 50%.
Nota mínima do exame necesaria para poder facer media coa nota das tarefas: 3.25.

c) Criterios de cualificación da proba extraordinaria:

- Para o alumnado que **presente un mínimo de oito tarefas** das 12 propostas, **os criterios de cualificación serán os mesmos** que rexen para os exames parciais.
- Para o alumnado que **NON** presente un mínimo de oito tarefas das 12 propostas, **a nota do exame será o 100% da cualificación global.**

d) Cualificación na avaliación final:

A nota na avaliación final será a máis alta de entre estas dúas:

- A cualificación global do plan de pendentos
- A cualificación da proba extraordinaria.

VIII. PROCEDEMENTO DE REVISIÓN E DE RECLAMACIÓNS AO LONGO DO CURSO E ÁS CUALIFICACIÓNS FINAIS

Procedemento de reclamación

O propio alumno/a maior de idade e/ou o seu pai/nai ou titor legal se foi autorizado por escrito ou o pai/nai ou titor legal do alumno/a menor de idade poderán solicitar do profesorado e dos titores ou titoras cantas aclaracións consideren precisas acerca das valoracións que se realicen sobre o proceso de aprendizaxe do alumnado, así como sobre as cualificacións finais ou decisións que se adopten como resultado dese proceso.

No caso de que, tras as oportunas aclaracións, exista desacordo coa cualificación final obtida nunha materia, módulo ou ámbito ou coa decisión de promoción ou titulación adoptada para un alumno ou alumna, este ou o seu pai, nai, titor ou titora legal se é menor de idade poderán solicitar por escrito a revisión da cualificación ou decisión de que se trate.

Procedemento para as reclamacións das cualificacións finais na secundaria (ESO e bacharelato)

Procedemento de revisión no centro

1. O alumnado, as súas persoas proxenitoras ou persoa que desempeñe a representación legal poderán solicitar, de acordo co procedemento establecido nas normas de organización e funcionamento, ao profesorado e á persoa docente titora cantas aclaracións consideren precisas acerca das valoracións que se realicen sobre o seu proceso de aprendizaxe, así como sobre as cualificacións ou decisións que se adopten como resultado do devandito proceso. En todo caso, a reclamación formal abranguerá unicamente as cualificacións finais.

2. No caso de que persista o desacordo coa cualificación final obtida nunha área, materia ou ámbito, ou coa decisión de promoción ou titulación adoptada para un alumno ou alumna, este ou as súas persoas proxenitoras ou persoa que desempeñe a representación legal poderán solicitar por escrito a revisión da devandita cualificación ou decisión, no prazo de dous días lectivos, ou de ser o caso hábiles, contados a partir do día seguinte a aquel en que se produciu a súa comunicación.

3. A solicitude que teña por obxecto a revisión dunha cualificación, que conterà cantas alegacións xustifican a desconformidade coa cualificación final ou coa decisión adoptada, será tramitada a través da xefatura de estudos, quen a trasladará ao equipo docente ou ao departamento didáctico responsable da área, materia ou ámbito con cuxa cualificación se manifesta o desacordo, e comunicará tal circunstancia á persoa docente titora. Cando o obxecto da revisión sexa a decisión de promoción ou titulación, a solicitude trasladarase á persoa docente titora do alumno ou alumna, como responsable da coordinación da sesión final de avaliación en que a decisión foi adoptada.

4. Cando a solicitude de revisión teña por obxecto a revisión dunha cualificación final, no primeiro día lectivo seguinte, ou se for o caso, hábil, a aquel en que finalice o período de solicitude de revisión, cada equipo docente ou departamento didáctico, segundo proceda, analizará as solicitudes de revisión recibidas e elaborará os correspondentes informes que recollan a descrición de feitos e actuacións previas que tivesen lugar, e a decisión adoptada de modificación ou ratificación da cualificación final obxecto de revisión.

No proceso de revisión da cualificación final obtida nunha área, materia ou ámbito, os membros do equipo docente ou do departamento didáctico contrastarán as actuacións seguidas no proceso de avaliación do alumno e alumna co establecido na programación didáctica, con especial referencia aos seguintes aspectos, que deberán recollese no informe:

- a) Adecuación dos contidos e criterios de avaliación sobre os que se levou a cabo a avaliación do proceso de aprendizaxe do alumno ou alumna cos recollidos na correspondente programación didáctica.
- b) Adecuación dos procedementos e instrumentos de avaliación aplicados co sinalado na programación didáctica.
- c) Correcta aplicación dos criterios de cualificación establecidos na programación didáctica para a superación da área, materia ou ámbito.
- d) A decisión debidamente motivada da ratificación ou modificación da cualificación final obxecto de revisión.

O equipo docente ou o departamento didáctico correspondente trasladará o informe elaborado á xefatura de estudos, quen comunicará por escrito como máximo no día lectivo seguinte, ou se for o caso, hábil, ao alumnado, ás súas persoas proxenitoras ou persoa que desempeñe a representación legal, a decisión razoada de ratificación ou modificación da cualificación revisada e informará desta á persoa docente titora facéndolle entrega dunha copia do escrito cursado co xustificante de recepción pertinente.

5. Á vista do informe elaborado polo equipo docente ou departamento didáctico e en función dos criterios de promoción e titulación establecidos con carácter xeral no centro e aplicados ao alumno ou alumna, a xefatura de estudos e a persoa docente titora, como persoa coordinadora do proceso de avaliación, considerarán a pertinencia de reunir en sesión extraordinaria o equipo docente co fin de que este, en función dos novos datos achegados ou pola solicitude das persoas proxenitoras ou persoa que desempeñe a representación legal, se for o caso, valore a necesidade de revisar as decisións adoptadas.

6. Cando a solicitude de revisión teña por obxecto a decisión de promoción ou titulación adoptada para un alumno ou alumna, celebrarase unha reunión extraordinaria no prazo máximo de dous días lectivos, ou se for o caso hábiles, desde a finalización do período de solicitude de revisión. Na reunión revisarase o proceso de adopción da dita medida á vista das alegacións realizadas.

Na acta da sesión extraordinaria recollerase a descrición de feitos e actuacións previas que tivesen lugar, os puntos principais das deliberacións do equipo docente e a ratificación ou modificación da decisión obxecto da revisión, razoada e motivada conforme os criterios para a promoción ou titulación dos alumnos e alumnas establecidos con carácter xeral na proposta curricular.

A dirección do centro comunicará por escrito ao alumno ou alumna e ás súas persoas proxenitoras ou persoa que desempeñe a representación legal a ratificación ou modificación razoada da decisión de promoción ou titulación, o que porá fin ao procedemento de revisión.

7. Se, tras o proceso de revisión, procedese a modificación dalgunha cualificación final, ou ben da decisión de promoción ou titulación adoptada, a persoa titular da secretaría do centro, co visto e prace da dirección do centro, anotará nas actas de avaliación e, se é o caso, no expediente e no historial académico, a oportuna dilixencia.

8. As persoas interesadas no procedemento terán dereito a acceder e a obter copia dos documentos contidos no expediente, que se lle remitirán en formato dixital.

9. Nos centros privados, as solicitudes de revisión tramitaranse na forma e polos órganos que determinen as súas normas de funcionamento, e será de aplicación supletoria a presente orde en todo o non regulado nas devanditas normas para os centros concertados.

En todo caso, o alumnado, as súas persoas proxenitoras ou persoa que desempeñe a representación legal poderán reclamar ante a xefatura territorial correspondente contra as decisións adoptadas segundo o procedemento establecido no artigo seguinte.

Procedemento de reclamación ante a xefatura territorial:

1. No caso de que, tras o procedemento de revisión no centro, persista o desacordo coa cualificación final de curso obtida nunha área, materia ou ámbito ou coa decisión sobre a promoción ou titulación adoptada polo equipo docente, o alumnado, as súas persoas proxenitoras ou persoa que desempeñe a representación legal poderán presentar por escrito

á dirección do centro docente, no prazo de dous días hábiles a partir do día seguinte á comunicación sobre a decisión adoptada, reclamación ante a xefatura territorial correspondente da Consellería de Cultura, Educación e Universidade.

2. A dirección do centro docente, no prazo máis breve posible e en todo caso non superior a tres días hábiles, remitirá o expediente á xefatura territorial. O devandito expediente incorporará os informes elaborados no centro, copia fiel dos instrumentos de avaliación que xustifiquen as informacións acerca do proceso de avaliación do alumno ou alumna, así como, se é o caso, as novas alegacións do reclamante e o informe, se procede, do director ou directora sobre estas.

3. O Servizo de Inspección Educativa analizará o expediente e as alegacións que nel se conteñan á vista da programación didáctica do equipo docente ou departamento didáctico respectivo e da proposta curricular, e emitirá o seu informe favorable ou desfavorable á estimación da reclamación en función dos seguintes criterios:

a) Adecuación dos contidos e criterios de avaliación sobre os que se levou a cabo a avaliación do proceso de aprendizaxe do alumno ou alumna cos recollidos na correspondente programación didáctica.

b) Adecuación dos procedementos e instrumentos de avaliación aplicados co sinalado na programación didáctica.

c) Correcta aplicación dos criterios de cualificación establecidos na programación didáctica para a superación da área, materia ou ámbito.

d) Cumprimento por parte do centro do disposto na presente orde.

4. O Servizo de Inspección Educativa poderá solicitar a colaboración de persoal docente especialista nas áreas, materias ou ámbitos a que faga referencia a reclamación para a elaboración do seu informe, así como solicitar aqueles documentos que considere pertinentes para a resolución do expediente.

5. No prazo de quince días hábiles a partir da recepción do expediente, considerando a proposta incluída no informe que elabore o Servizo de Inspección Educativa, a xefatura territorial adoptará a resolución pertinente, que será motivada en todo caso, e que se comunicará inmediatamente á dirección do centro para a súa aplicación e traslado á persoa interesada e que será consignada nos correspondentes documentos oficiais de avaliación. A resolución da xefatura territorial poñerá fin á vía administrativa.

6. Se, tras o proceso de revisión, procede a modificación dalgunha cualificación final e dos consecuentes efectos de promoción ou titulación para o alumno ou alumna, a persoa titular da secretaría do centro, co visto e prace da dirección, expedirá a correspondente dilixencia nas actas, no expediente académico e, se é o caso, nos restantes documentos de avaliación, facendo referencia á resolución estimatoria da reclamación.

Cando, á vista da resolución adoptada pola xefatura territorial, poida ser necesario modificar algunha das decisións previas adoptadas, reunirse o equipo docente en sesión extraordinaria.

7. De conformidade co artigo 119.3 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas, o exercicio do dereito á revisión e reclamación de cualificacións non pode resolverse cunha cualificación menor da inicialmente obtida.

Procedemento de reclamación no segundo curso do bacharelato:

Tendo en conta que o segundo curso de bacharelato é un curso terminal que posibilita iniciar estudos superiores a través dunha proba de acceso, e coa finalidade de permitir a revisión das reclamacións das cualificacións finais co tempo suficiente para que o alumno ou alumna coñeza a súa situación académica antes do inicio da proba, a Secretaría Xeral de Educación e Formación Profesional ditaráas instrucións específicas para cada curso académico, en que se establecerán o procedemento e prazos que cómpre seguir nas reclamacións das cualificacións.

IX. CRITERIOS XERAIS DO OUTORGAMENTO DE MENCIÓNS HONORÍFICAS

Matrícula de honra na ESO

- As alumnas e os alumnos que, logo da avaliación final do cuarto curso, obtivesen unha nota media do cuarto curso igual ou superior a nove puntos poderán recibir a mención de matrícula de honra. A devandita mención poderá concederse, como máximo, a un número

de alumnas ou alumnos igual ao enteiro máis próximo ao 5 % do total de alumnado matriculado no centro docente no cuarto curso.

En todo caso, cando no centro docente o total de alumnado matriculado no cuarto curso de educación secundaria obrigatoria sexa inferior a vinte, poderá concederse unha mención de matrícula de honra.

- Se houbera máis candidatos/as á distinción de matrícula de honra das que fora posible conceder, os criterios para outorgalas serían os seguintes:
  1. Os alumnos/as candidatos ordenarase de maior a menor nota media do cuarto curso da ESO, e iranse outorgando as matrículas de honra dispoñibles seguindo esta listaxe.
  2. No caso de empate na nota media do cuarto curso da ESO, outorgaráselle matrícula de honra ao alumno/a con maior nota media da etapa.

Matrícula de honra no Bacharelato

- O alumnado que, logo da avaliación final ordinaria do segundo curso, obtivese unha nota media do segundo curso igual ou superior a nove puntos poderá recibir a mención de matrícula de honra. A devandita mención poderá concederse, como máximo, a un número de alumnas ou alumnos igual ao enteiro máis próximo ao 5 % do total de alumnado matriculado no centro docente no segundo curso.

En todo caso, cando no centro docente o total de alumnado matriculado no segundo curso de bacharelato sexa inferior a vinte, poderá concederse unha distinción de matrícula de honra.

- Se houbera máis candidatos/as á distinción de matrícula de honra das que fora posible conceder, os criterios para outorgalas serían os seguintes:
  1. Os alumnos/as candidatos ordenarase de maior a menor nota media do segundo curso do bacharelato, e iranse outorgando as matrículas de honra dispoñibles seguindo esta listaxe.
  2. No caso de empate na nota media do segundo curso do bacharelato, outorgaráselle matrícula de honra ao alumno/a con maior nota media no primeiro curso do bacharelato.

Matrícula de honra nos Ciclos Formativos

Consonte o establecido no artigo 26.4 da Orde do 12 de xullo de 2011, os alumnos e as alumnas que obteñan unha nota final do ciclo formativo igual ou superior a nove puntos poderán recibir a mención de matrícula de honra. A obtención da mención de matrícula de honra será consignada nos documentos de avaliación do alumno ou da alumna.

O número de matrículas de honra que se poderán conceder en cada centro por cada grupo de alumnos/as matriculados/as con opción a titularse nun determinado ciclo formativo no curso académico será como máximo de dúas. Non obstante, no caso de que o número de alumnos e alumnas matriculados/as con opción a titularse no ciclo formativo no curso académico sexa inferior a vinte, só se poderá conceder unha matrícula de honra.

Para estes efectos, e dado que o alumnado pode titularse en diferentes períodos do curso académico, a mención de matrícula de honra só poderá realizarse no mes de xuño logo de realizada a avaliación final de módulos correspondente. No caso de que o alumnado beneficiario rematase o ciclo formativo noutro mes do curso, a mención de matrícula de honra será consignada cunha dilixencia nos

documentos de avaliación do alumno ou da alumna.

Se houbera máis candidatos/as á distinción de matrícula de honra das que fora posible conceder, os criterios para outorgalas serían os seguintes:

1. Os alumnos/as candidatos ordenaranse de maior a menor nota final do ciclo, e iranse outorgando as matrículas de honra dispoñibles seguindo esta listaxe.
2. No caso de empate na nota final do ciclo, a matrícula de honra outorgarase según criterio do equipo docente, tendo en consideración, entre outras cousas, o desempeño do alumno/a nas prácticas de formación no centro de traballo.

11. CRITERIOS XERAIS DA AVALIACIÓN DA PRÁCTICA DOCENTE E DO PROCESO ENSINANZA APRENDIZAXE. CONCRECIÓN DOS INDICADORES DE LOGRO (MODELO DE ACTA)

AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINO E DA PRÁCTICA DOCENTE				
Indicadores de logro	ESCALA			
PROCESO DE ENSINO	1	2	3	4
1.- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
3.- Conseguiuse motivar para conseguir a súa actividade intelectual e física?				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
5.- Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?				
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?				
7.- Tomouse algunha medida curricular para atender al alumnado con NEAE?				
8.- Tomouse algunha medida organizativa para atender al alumnado con NEAE?				
9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?				
10.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
11.- Dáse un peso real á observación do traballo na aula?				
12.- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo?				
PRÁCTICA DOCENTE	1	2	3	4
1.- Como norma xeral fanse explicacións xerais para todo o alumnado				
2.- Ofrécese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa?				
3.- Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade				
4.- Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para os alumnos con NEAE?				
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar?				
6.- Intercálase o traballo individual e en equipo?				
5.- Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral?				
6.- Incorporáanse ás TIC aos procesos de ensino - aprendizaxe				
7.- Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar?				
8.- Ofrécese ao alumnado de forma inmediata os resultados das probas/exames,etc?				
9.- Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das probas /exames, etc?				
10.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus fallos?				
11.- Cal é o grao de implicación nas funcións de titoría e orientación do profesorado?				
12.- Realizáronse as ACS propostas e aprobadas?				

12. DECISIONS E CRITERIOS XERAIS NA ELABORACIÓN E AVALIACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS (MODELO UNIFICADO, DATAS DE ENTREGA, DATAS DE REVISIÓN, GUIÓN REVISIÓN...)

1. As programacións didácticas deberán estar rematadas ante do comezo das clases.
2. Para a ESO e o bacharelato, a lexislación vixente establece que os departamentos didácticos dos centros docentes desenvolverán o currículo establecido mediante a **programación didáctica de cada materia** de cada curso que teña encomendados. Esta programación é o instrumento de planificación curricular específico e necesario para desenvolver o proceso de ensino e aprendizaxe do alumnado de maneira coordinada entre o profesorado integrante de cada departamento.

Os diferentes departamentos do IES Marco do Camballón deberán seguir o seguinte **protocolo** á hora da **elaboración** das distintas **programacións didácticas**:

- Cada un dos departamentos didácticos deberá elaborar a programación de cada unha das materias ou ámbitos que teña asignados. A xefatura de cada departamento deberá coordinar e responsabilizarse da súa redacción final.
- Os Xefes/as de Departamento entregarán as programacións e/ou as correspondentes modificacións en formato electrónico antes do comezo das actividades lectivas de cada curso escolar ou, no seu caso, dentro do prazo acordado, se fose distinto.

A Xefatura de Estudos do centro comprobará que na programación de cada un dos departamentos figuran os apartados correspondentes (mencionados abaixo). De faltar algún deles, deberá instar ao departamento a completala. Unha vez que a Xefatura de Estudos teña no seu poder todas as programacións completadas e organizadas debidamente, deberá remitir unha copia ao Servizo de Inspección Educativa. No escrito de remisión farase constar expresamente que todas as programacións conteñen os apartados que a normativa vixente contempla.

O cambio de profesorado non debe implicar unha nova programación, senón que todo profesor/a que se incorpore a un departamento debe adaptarse á programación vixente.

O profesorado informará ao alumnado das programacións docentes da súa materia ou ámbito. Esta información básica incluírá os estándares mínimos avaliábeis e os criterios, procedementos e instrumentos de avaliación e cualificación. Así mesmo, a principio de curso o Xefe/a de Departamento dará a coñecer á comunidade educativa a programación didáctica do seu departamento, colocando unha copia nos taboleiros habilitados no corredor de Secretaría e/ouincluíndo unha versión electrónica no espazo do seu departamento na web oficial do centro.

As programacións didácticas dos cursos pares da ESO e BAC, rexidos polo Decreto 86/2015, incluírán en cada materia, polo menos, os seguintes **elementos**:

- a) Introducción e contextualización
- b) Contribución ao desenvolvemento das competencias clave. Concreción dos estándares de aprendizaxe avaliábeis da materia que forman parte dos perfís competenciais.
(Neste apartado cada departamento deberá detallar as porcentaxes coas que as súas materias contribúen á nota final de cada competencia para cada curso, de acordo co aprobado pola CCP e o claustro. Tamén se poden incluír as rúbricas aprobadas para avaliar os estándares transversais asociados á CAA, CSC, CD e CCEC).
- c) Concreción dos obxectivos para o curso.

- d) Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable de:
  - 1º. Temporalización
  - 2º. Grao mínimo de consecución para superar a materia
  - 3º. Procedementos e instrumentos de avaliación
- e) Concrecións metodolóxicas que require a materia.
- f) Materiais e recursos didácticos que se vaian utilizar.
- g) Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado.
- h) Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente.
(Para este apartado recoméndase empregar as táboas de avaliación que se proporcionaron na CCP coa intención de traballar cun modelo común para todos os departamentos.)
- i) Actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes.
(Deberán seguir as pautas e criterios comúns aprobados pola CCP.)
- j) Procedementos que lle permitan ao alumnado acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias, no caso do bacharelato.
- k) Avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados.
- l) Medidas de atención á diversidade.
- m) Concreción dos elementos transversais que se traballarán no curso.
(Incluíranse neste apartado as actividades programadas por cada departamento para traballar o tema transversal común que se acorde no claustro cada curso.)
- n) Actividades complementarias e extraescolares programadas por cada departamento didáctico.
- ñ) Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora.

Por outra parte, se nalgún dos devanditos apartados a CCP acordase un modelo de programación común, deberá ser empregado por todos os departamentos.

3. A programación didáctica dos cursos impares da ESO e BAC, cuxos currículos están regulados no decreto 156/2022 e 157/2022, será elaborada na aplicación PROENS (<https://www.edu.xunta.gal/proens/>) e constará dos seguintes apartados:
  - a) Introducción
  - b) Obxectivos da materia e a súa contribución ao desenvolvemento das competencias clave
  - c) Relación de unidades didácticas, coa súa secuenciación e temporalización
  - d) Metodoloxía
    - a. Concrecións metodolóxicas
    - b. Materiais e recursos didácticos
  - e) Avaliación
    - a. Procedemento para a avaliación inicial
    - b. Criterios de calificación con indicación do grao mínimo de consecución para a superación da materia ou ámbito
    - c. Criterios de recuperación, procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes
    - d. Procedemento para acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias (*só na etapa de BAC*)

- f) Medidas de atención á diversidade
- g) Transversal
  - a. Concreción dos elementos transversais
  - b. Actividades complementarias
- h) Práctica docente
  - a. Procedemento para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente cos seus indicadores de logro
  - b. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora da programación.

A partir do próximo curso, na medida en que se aplique o novo currículo nos cursos pares, irase integrando a elaboración das programacións destes no aplicativo PROENS.

4. Para a elaboración da **programación didáctica dos Ciclos Formativos e da FP básica** empregarase a aplicación informática existente no portal de fp: <https://www.edu.xunta.es/programacions>.
5. Por último, achégase un modelo de táboa para a avaliación da programación didáctica:

AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA							
MECANISMO DE REVISIÓN							
Con que periodicidade se revisará?: A programación didáctica revisarase unha vez ao mes. Os resultados de dita revisión recolleranse nas actas de departamento.							
Que medidas se adoptarán en caso de desfase? En caso de desfase refarase a programación de aula, deseñando unidades didácticas que engloben máis contidos e, se fora o caso, eliminando aqueles que afecten a estándares de aprendizaxe que non teñen peso na cualificación.							
Indicadores de logro				ESCALA			
MECANISMO DE AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA				1	2	3	4
1.- Deseñáronse unidades didácticas ou temas a partir dos elementos do currículo?							
2.- Secuenciáronse e temporalizáronse as unidades didácticas/temas/proxectos?							
3.- O desenvolvemento da programación respondeu á secunciación e temporalización?							
4.- Engadiuse algún contido non previsto á programación?							
5.- Foi necesario eliminar algún aspecto da programación prevista?							
6.- Secuenciáronse os estándares para cada unha das unidades/temas							
7.- Fixouse un grao mínimo de consecución de cada estándar para superar a materia?							
8.- Asígnouse a cada estándar o peso correspondente na cualificación ?							
9.- Vinculouse cada estándar a un/varios instrumentos para a súa avaliación?							
10.- Asociouse con cada estándar os temas transversais a desenvolver?							
11.- Fixouse a estratexia metodolóxica común para todo o departamento?							
12.- Estableceuse a secuencia habitual de traballo na aula?							
13.- Son adecuados os materiais didácticos utilizados?							
14.- O libro de texto é adecuado, atractivo e de fácil manipulación para o alumnado?							
15.- Deseñouse un plan de avaliación inicial fixando as consecuencias da mesma?							

16.- Elaborouse unha proba de avaliación inicial a partir dos estándares?				
17.- Fixouse para o bacharelato un procedementos de acreditación de coñecementos previos?				
18.- Establecéronse pautas xerais para a avaliación continua: probas, exames, etc.				
19.- Establecéronse criterios para a recuperación dun exame e dunha avaliación				
20.- Fixáronse criterios para a avaliación final?				
21.- Establecéronse criterios para a avaliación extraordinaria?				
22.- Establecéronse criterios para o seguimento de materias pendentes?				
23.- Fixáronse criterios para a avaliación desas materias pendentes?				
24.- Elaboráronse os exames tendo en conta o valor de cada estándar?				
25.- Definíronse programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares?				
26.- Leváronse a cabo as medidas específicas de atención ao alumnado con NEE?				
27.- Leváronse a cabo as actividades complementarias e extraescolares previstas?				
28.- Informouse ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos?				
29.- Informouse ás familias sobre os criterios de promoción? (Artº 21º, 5 do D.86/15)				
30.- Seguíuse e revisouse a programación ao longo do curso				
31.- Contribuíuse desde a materia ao plan de lectura do centro?				
32.- Usáronse as TIC no desenvolvemento da materia?				

